

รายงานการวิจัย

การศึกษาติดตามการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2539 – 2542

A Follow – up Study of Job Performances and Attributes of the Graduates
of Bachelor of the Faculty of Nursing Huachiew Chalermprakiet University
in 1996 – 1999 Academic year.

อังสนา	ศิริประชา
จริยาวัตร	คมพยัคม์
อรพินท์	สีขาว
พิจิตรา	ชัยสิงห์ประสาท
ภัทรา	เล็กวิจิตรธาดา
ฉวีวรรณ	ตั้งอมตะกุล
นพพรช	วิจิตรวงษ์

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีการศึกษา 2544

ชื่อเรื่อง การศึกษาติดตามการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตคณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา
2539 – 2542

ผู้วิจัย อังสนา ศิริประชา (หัวหน้าโครงการ)
จริยาวัตร คมพยัคฆ์
อรพินท์ สีขาว
พิจิตรา ชัยสิงห์ประสาท
ภัทรา เล็กวิจิตรธาดา
ฉวีวรรณ ตั่งอมตะกุล
นวพรรษ วิจิตรวงษ์

สถาบัน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีที่พิมพ์ 2545

สถานที่พิมพ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จำนวนหน้างานวิจัย 63 หน้า

คำสำคัญ การปฏิบัติงาน คุณลักษณะ บัณฑิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาติดตามบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 - 2542 เพื่อทราบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎี และการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล และคุณลักษณะของบัณฑิต เปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตในเดือนกรกฎาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2544 ได้รับข้อมูลตอบกลับจากบัณฑิตจำนวน 51 คน และผู้บังคับบัญชา 50 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และที-เทส ซึ่งพบว่า

1. บัณฑิตมีงานทำทันทีที่สำเร็จการศึกษา ร้อยละ 75.00 เงินเดือนที่ได้รับเมื่อบรรจุครั้งแรกเฉลี่ย 9,290 บาทต่อเดือน ปัจจุบันมีงานทำร้อยละ 94.1 ได้รับเงินเดือนเฉลี่ย 12,637 บาทต่อเดือน ศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในสาขาอื่น 1 คน และระดับปริญญาโท 1 คน บัณฑิตมีความพึงพอใจในงานคิดเป็นร้อยละ 96.1
2. ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อและโดยรวมอยู่ในระดับดี ยกเว้นการวางแผนการพยาบาลอยู่ในระดับดีมาก ส่วนผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตรายข้อและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง และการปฏิบัติกรพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วยอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบพบว่า บัณฑิตประเมินตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) ยกเว้นการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วยประเมินไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อคุณลักษณะของบัณฑิต มีค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อและโดยรวมอยู่ในระดับดี ยกเว้นความซื่อสัตย์ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีอยู่ในระดับดีมาก ความรู้ทางทฤษฎีและทักษะในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถในการใช้ภาษาจีน อยู่ในระดับต่ำ ส่วนผู้บังคับบัญชามีความ

คิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับเดียวกับบัณฑิต ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีประเมินอยู่ในระดับดี ความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี ทัศนคติในการทำงาน ภาพรวมคุณลักษณะบัณฑิตและคุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวมประเมินอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบพบว่า บัณฑิตประเมินตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) ยกเว้นความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประเมินไม่แตกต่างกัน

Research Title	A Follow – up Study of Job Performances and Attributes of the Graduates of Bachelor of the Faculty of Nursing Huachiew Chalermprakiet University in 1996 – 1999 Academic year.	
Researchers	Angsana	Sirapracha
	Jariyawat	Kompayak
	Orapin	Sikaow
	Pichitta	Chaisinghaprasat
	Patra	Lekwijittada
	Chaveewan	Tang – amtakul
	Navapat	Vichitvong
Institution	Huachiew Chalermprakiet University	
Year of Publication	2002	
Publisher	Huachiew Chalermprakiet University	
Sources	Huachiew Chalermprakiet University	
No. of Pages	63 pages	
Keywords	Job performance, attributes, graduates	
Copyright	Huachiew Chalermprakiet University	

Abstract

This descriptive research is a follow – up study of job performances and attributes of the graduates of Bachelor of Science, faculty of nursing at Huachiew Chalermprakiet University in 1996 – 1999 academic year. The objectives of the study were to investigate and to compare the graduates' job performance and attributes evaluated by the graduates themselves and their supervisors. The questionnaires were developed by the researchers. The data were collected from July to November, 2001 and obtained from 51 nursing graduates and 50 supervisors. Data analysis was done by using descriptive statistics and t – test. The results of the study were summarized as follow :

1. 75% of the graduates got a job immediately after graduation, The average amount of their first start salary was 9,290 baths. Currently 94.1% of the graduates were in workforce with average monthly income of 12,637 baths, one graduate was studying for a master's degree and the other one was studying for a second bachelor degree. In addition 96.1% were satisfied with their jobs.

2. The job performances and the overall performance evaluated by the graduates were at good levels, except the performance on planning of nursing care was evaluated as very good. Whereas those appraised by the supervisors were mostly at moderate levels. Only two performances, which were the observation of patients' signs and symptoms, and practicing with concerning the patients' right and dignity, were appraised as good. In comparison, the job performances' scores evaluated by the graduates were significantly higher than those evaluated by the supervisors ($p < .01$) except the performance of practicing with concerning the patients' right and dignity.

3. The graduates appraised most of their attributes as good and very good on the attributes of honesty and being good citizen. While the theoretical knowledge, the

practical skills, the ability in using computer and English were evaluated at moderate level and the ability in Chinese was at low level. The supervisors evaluated most of the graduates at the same level as the graduated did. The differences were found in the attributes of honesty and being good citizen, which were appraised as good ; as well as the attributes of leadership, devoting self for work and overall attribute which were evaluated as moderate. The mean scores of most of the attributes evaluated by the graduates were significantly higher than those of supervisors ($p < .01$) except the ability in using computer, English, Chinese, working with others and creative thinking.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้
กรุณาให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุกท่านที่ได้กรุณาให้ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูล
จากบันทึก และผู้บังคับบัญชา / ผู้ร่วมงานของบันทึก

ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา / ผู้ร่วมงาน และบันทึกทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการ
ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้าย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัย และการจัดทำราย
งานการวิจัยฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิจัย	36

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	52
สรุป	52
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1 ลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร์	37
2 ภาวะการมีงานทำและลักษณะหน้าที่การงานในปัจจุบัน	39
3 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎี และการปฏิบัติ ตามหลักวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของบัณฑิต จำแนกเป็นรายชื่อและ โดยรวม	41
4 คุณลักษณะของบัณฑิตตามความคิดเห็นของบัณฑิต จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม	43
5 ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตด้วยความรู้เชิงทฤษฎี และการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม	45
6 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม	47
7 เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตตามความคิดเห็น ของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม	49
8 เปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา จำแนกเป็นรายชื่อและโดยรวม	51

ญ

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบการจัดการศึกษาเพื่อให้ผลผลิต (output) คือบัณฑิตที่มีคุณภาพตามปรัชญา หรือ ภาระงานของสถาบันนั้น ในกระบวนการ (process) นอกจากหลักสูตรแล้ว การจัดการเรียนการสอน ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลจะต้องสอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การได้รับข้อมูลย้อนกลับ (feedback) จากผลผลิตและผู้ใช้ผลผลิต คือผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตจะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาทั้งกระบวนการและปัจจัยนำเข้า (input) เป้าหมายการรับข้อมูลย้อนกลับคือ เพื่อให้ระบบและกลไกการจัดการศึกษานั้นมีความสมบูรณ์ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรแล้วจะเป็นบัณฑิตที่สามารถประกอบวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ตามความคาดหวังของสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งระบบการจัดการศึกษาวิชาพยาบาลศาสตร์ก็เช่นเดียวกัน

การจัดการศึกษาของสถาบันใดๆ ย่อมต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นอยู่ตลอดเวลาโดยไม่จำกัดอยู่เพียงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเท่านั้น แต่ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตออกไปปฏิบัติงานแล้วต้องได้รับการติดตามการนำผลการศึกษาไปใช้ ทั้งนี้เพื่อนำผลการติดตามนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของผู้ที่จบการศึกษาไปให้ดีขึ้นดังที่ กู๊ด (Good, 1973 : 246) ได้ให้ความหมายของการติดตามผลในทางวิชาการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของนักศึกษาหรือนักศึกษาที่ออกจากสถานศึกษาไปแล้วสำหรับฝ่ายแนะแนวหรือบริหารบุคคลของสถาบันการศึกษา
2. เป็นแผนงานที่กำหนดขึ้นเพื่อติดตามให้ทราบถึงสภาพในการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา จากหลักสูตรวิชาชีพใดๆ เพื่อสอดคล้องในการจัดหลักสูตรและสภาพการปฏิบัติงาน

การศึกษาติดตามผล (Follow – up Study) เป็นวิธีการสำคัญที่จะทำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา ผลที่ได้จากการศึกษาติดตามผลจะเป็นข้อมูลและแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น เป็นประโยชน์ต่อ

ผู้บริหารและผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ คือสามารถใช้เป็นข้ออ้างอิงในการจัดการศึกษา ส่งเสริมนักศึกษา ในปัจจุบัน และยังเป็นหลักในการพิจารณาจัดการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว อีกด้วย นอกจากนี้ การศึกษาติดตามผลผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ยังเป็นการแสดงถึงความห่วง ใย ความสนใจ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสถาบันที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จัดการศึกษาหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 และในปีการศึกษา 2541 และ 2542 ได้ทำ การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ทั้ง ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี และถือเป็นภาระหน้าที่ของคณะ พยาบาลศาสตร์ที่จะต้องศึกษาข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำผลการติดตามนั้นมาพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป โดยมีการศึกษาผลการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ครั้งแรกใน ปี 2529 โดย ยุพดี ตติยวุฒิและคณะ และต่อมาในปี 2540 พรศิริ พันธสี และคณะ ได้ทำการ ศึกษาผลการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ ที่สำเร็จหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและ ผดุงครรภ์) สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับ พ.ศ. 2535 มีผู้สำเร็จการศึกษาคั้ง แรกในปี 2539 ดังนั้น คณะกรรมการวิชาการประจำคณะพยาบาลศาสตร์ เห็นความสำคัญของ การได้รับข้อมูลย้อนกลับจากบัณฑิต จึงได้ศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในปีการศึกษา 2539 – 2542 จำนวน 247 คน ซึ่งข้อมูลผลการป ฏิบัติงานจะสะท้อนให้เห็นคุณภาพของบัณฑิตในด้านความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ทั้งจากตัวบัณฑิตเอง และผู้บังคับบัญชา ผลการศึกษานี้จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหลั กสูตรพยาบาลศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. สภาพทั่วไปของบัณฑิตพยาบาล
2. ความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาล
3. ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตพยาบาลเกี่ยวกับความสามารถใน การปฏิบัติงาน และคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาล

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาล

สมมติฐานการวิจัย

บัณฑิตพยาบาลและผู้บังคับบัญชา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาติดตามบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งสำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2539 – 2542
2. ศึกษาเฉพาะความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในทัศนะของผู้บังคับบัญชาระดับต้น / ผู้ร่วมงาน และบัณฑิต ในด้านต่อไปนี้
  - 2.1 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล
  - 2.2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

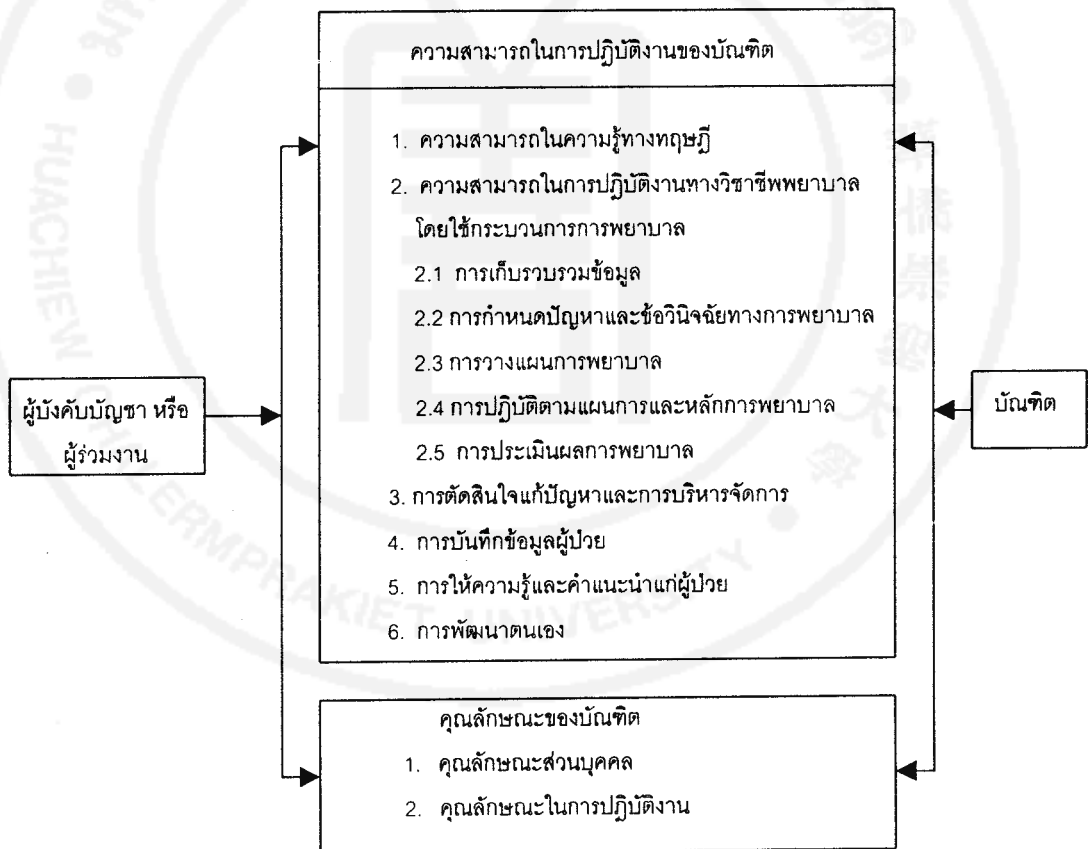
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. บัณฑิต หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2535 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2539 - 2542
2. ผู้บังคับบัญชา หมายถึง ผู้บังคับบัญชาระดับต้น ที่อยู่ในตำแหน่งหัวหน้าหรือผู้ช่วยหรือหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต
3. ผู้ร่วมงาน หมายถึง พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานเดียวกับบัณฑิตและปฏิบัติงานใกล้ชิดกับบัณฑิต สามารถให้ข้อมูลเพื่อประเมินบัณฑิตแทนผู้บังคับบัญชาได้
4. ความสามารถในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถของบัณฑิตในการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตรและจากการจัดกิจกรรมต่างๆ ในหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎี และการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล โดยประเมินจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ปรากฏให้เห็นและพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านการสร้างสัมพันธภาพ การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเป็นผู้นำและผู้ตาม โดยประเมินจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงความสามารถในการปฏิบัติงาน ความสามารถในความรู้เชิงทฤษฎี และการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพพยาบาล และคุณลักษณะของบัณฑิต โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานของบัณฑิต และความคิดเห็นของบัณฑิตเอง จากแหล่งข้อมูลและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา จึงสร้างเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็น

1. ข้อมูลย้อนกลับในการนำไปสู่การปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และการจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของสังคม
2. ข้อมูลพิจารณาแนวทางในการสร้างบัณฑิตให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม
3. แนวทางในการศึกษาวิจัยติดตามบัณฑิตพยาบาลในรุ่นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. หลักสูตร

- ความหมายของหลักสูตร
- จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- หลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2535 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

- แนวคิดการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา
- จุดมุ่งหมายในการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา
- ประโยชน์ของการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

3. ความหมายและประโยชน์ของการศึกษาความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา

4. ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

ชวาล แพรัตกุล (2518 : 165) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นผู้กำหนดขนาดระดับและทิศทางของการศึกษา ให้ครูเป็นผู้ดำเนินการตามหลักสูตร จึงมีความสำคัญเหมือนคัมภีร์ของการสอน การปรับปรุง และทุกเรื่องของการศึกษา

จินตนา ยูนิพันธุ์ (2525 : 53) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ แบบแผนของประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด ที่สถาบันการศึกษาจัดให้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ และสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้

หลักสูตรทางการพยาบาล จึงหมายความว่าแบบแผนของประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลทั้งหมดที่สถาบันการศึกษาทางการพยาบาลจัดให้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และ

ทักษะครอบคลุมสมรรถนะหลักของวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ ซึ่งปัจจุบันสภาการพยาบาลได้กำหนดไว้แล้ว

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่สุดของหลักสูตร ซึ่งทำหน้าที่กำหนดทิศทางให้เห็นกระบวนการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับความรู้ต่างๆ จนนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการในที่สุด

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร แบ่งได้เป็น 2 ระดับคือ

1. ระดับหลักสูตร หรือจุดมุ่งหมายทั่วไป ซึ่งกำหนดคุณสมบัติหรือความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา
2. ระดับหมวดวิชาหรือจุดมุ่งหมายเฉพาะ ซึ่งเป็นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นประการสำคัญ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. บอกถึงคุณสมบัติและลักษณะของผู้สำเร็จหลักสูตรได้ว่าจะมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติอย่างไร
2. ให้แนวทางการจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนการสอน ตลอดจนการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร
3. ให้แนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
4. ให้แนวทางในการบริหารงานของสถาบันการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษาที่แท้จริง (สงัด อุทรานันท์ : 2530 , อ้างใน จันทรีจิรา วงษ์ชมทอง : 2536 : 5)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วย

1. ระดับหลักสูตรหรือจุดมุ่งหมายทั่วไป มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตทางการพยาบาลที่มีความรู้เชิงทฤษฎีพื้นฐาน มีทักษะการปฏิบัติงานตามหลักแห่งวิชาชีพ ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณ มีทัศนคติที่ดีต่อการให้บริการและวิชาชีพ
2. ระดับหมวดวิชา หรือจุดมุ่งหมายเฉพาะ หลักสูตรสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เน้นการนำความรู้ไปใช้เพื่อบริการพยาบาลที่มีคุณภาพมาตรฐาน ประกอบด้วย หมวดวิชา

ศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามเกณฑ์
ทบวงมหาวิทยาลัย

**หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2535 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ**

ปรัชญาของหลักสูตร

คณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีความเชื่อว่าการพยาบาลเป็นบริการที่จำเป็นต่อสังคม ดังนั้น การผลิตบุคลากรการพยาบาลวิชาชีพ เพื่อทำหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยไม่เลือกเชื้อชาติ ชั้นวรรณะ และศาสนาให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และเป็นบุคคลที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์นี้จะต้องประกอบไปด้วยความรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งจะทำให้เป็นพลเมืองดี และรับผิดชอบต่อสังคม และหมวดวิชาชีพ เพื่อที่จะให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ เพื่อให้บริการสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนทั้งในสถาบันและนอกสถาบันได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการให้บริการแก่บุคคลทุกคน (Holistic Care) และนำกระบวนการพยาบาลมาประยุกต์ นอกจากนี้ บัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์จะต้องมีทักษะทางด้านการบริหาร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้สนใจและร่วมมือในการวิจัยทางการพยาบาล ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมสมาคมวิชาชีพและรักษามาตรฐานของวิชาชีพ รวมทั้งเป็นผู้มีจริยธรรมอันดีงามในการประกอบวิชาชีพ ส่งเสริม และดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม ตลอดจนสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จะมีความสามารถ

1. ให้การพยาบาลในด้านป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ชั้น วรรณะ และศาสนา ในสถาบันและในชุมชน โดยเน้นการให้การพยาบาลคนทั้งคน (Holistic Care)

2. วางแผนการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล เพื่อให้การพยาบาลแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยเน้นถึงความต่อเนื่องของการมีสุขภาพดี และความเจ็บป่วย (Health – Illness Continuum)
3. เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และแก้ปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนได้เป็นอย่างดี
4. ประเมินผลการวิจัยเพื่อนำมาประยุกต์ในการปฏิบัติการพยาบาล ร่วมมือและทำวิจัยเกี่ยวกับการพยาบาลได้เป็นอย่างดี
5. สนใจและไม่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. ทำงานด้านบริการสุขภาพอนามัยร่วมกับบุคลากรในทีมสุขภาพ และบุคคลในสาขาวิชาชีพอื่นได้เป็นอย่างดี
7. ตระหนักและยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้บริการสุขภาพอนามัยที่มีประสิทธิภาพแก่ประชาชน
8. สนับสนุนและส่งเสริมสมาคมวิชาชีพ สภาการพยาบาล และรักษามาตรฐานวิชาชีพ ให้ดำรงไว้
9. สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมใน ฐานะพลเมืองดี
10. ส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม และประเพณี และศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม

การจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนก็เป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยผลิตบัณฑิตให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จึงได้จัดการเรียนการสอนดังนี้

1. การเรียนรู้จากสิ่งที่ย่างไปสู่สิ่งที่ยากกว่า ตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ (Simple to Complex)
2. การพยาบาลบุคคลแต่ละช่วงชีวิต ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยชรา (Life Cycle)

3. การพยาบาลผู้รับบริการในแต่ละสภาวะสุขภาพตั้งแต่สภาวะสุขภาพดีไปจนถึงสภาวะเจ็บป่วย (Health to Illness) โดยให้สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ทั้งในด้านส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลรักษาและการฟื้นฟูสภาพ
4. การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกสถาบันบริการสุขภาพในชุมชนเมืองและในชนบท

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2535 ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตระดับวิชาชีพทบวงมหาวิทยาลัย และสภาการพยาบาลดังนี้

วิชา	เกณฑ์มาตรฐาน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	เวลาเรียน 4 ปี	เวลาเรียน 4 ปี
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	130 – 150 หน่วยกิต	147 หน่วยกิต
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต	30 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6 หน่วยกิต	6 หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6 หน่วยกิต	8 หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6 หน่วยกิต	8 หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาภาษา	6 หน่วยกิต	8 หน่วยกิต
2. หมวดพื้นฐานวิชาชีพ	24 หน่วยกิต	41 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาชีพ	70 หน่วยกิต	70 หน่วยกิต
3.1 วิชาบังคับภาคทฤษฎี	40 หน่วยกิต	42 หน่วยกิต
3.2 วิชาบังคับภาคปฏิบัติ	20 หน่วยกิต	28 หน่วยกิต
4. วิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต	6 หน่วยกิต

2. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

แนวคิดการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร เป็นวิธีการที่สำคัญวิธีหนึ่งของกระบวนการประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับว่า ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่รับผิดชอบได้หรือไม่ อีกทั้งยังเป็นการสะท้อนถึงคุณภาพและการพัฒนาตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและประเมินผลผลิต

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาโดยทั่วไปนิยมดำเนินการใน 2 รูปแบบ

1. การประเมินเชิงปริมาณ เป็นการดำเนินการสำรวจว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรต่างๆ จากสถาบันมีจำนวนสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือตลาดแรงงานหรือไม่ เพียงใด
2. การประเมินเชิงคุณภาพ เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่า คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้นเป็นที่พอใจของผู้ใช้ หรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ซึ่งในการประเมินเชิงคุณภาพสามารถดำเนินการได้โดยการสอบถามรู้ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้หรือผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ให้บริการ (วิจิตร ศรีสอ้าน 2527 : อ้างอิงใน พูลสุข หิงคานนท์, 2542 : 6)

มีผู้ให้แนวคิดในการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาไว้ดังนี้

วัชร ทรัพย์มี (2521 : 106) การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเป็นการติดตามผลหลังจากที่นักเรียนนักศึกษาได้ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ทางโรงเรียนจะได้ข้อมูลว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความสนใจในการประกอบวิชาชีพมากน้อย เพียงใด

จันทนา แสงสุวรรณ (2522 : 3) กล่าวว่า การติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นกิจกรรมที่ควรกระทำในทุกระดับการศึกษา นับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงอุดมศึกษา เพราะการติดตามผลมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ทำให้ทราบว่าผลผลิตที่ได้จากการจัดกิจกรรมในหลักสูตรนั้นมีคุณภาพหรือไม่ อย่างไร ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

เมธี ปิรันธนานนท์ (2533 : 14) ได้ให้แนวคิดการติดตามผลว่า การติดตามผลเป็นการสอบถามเกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนการสอนของสถาบันนั้น ภายหลังจากที่ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาจากสถาบันและเป็นการทบทวนโปรแกรมเดิมที่มีอยู่ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมว่าผู้เรียนสำเร็จไปแล้วได้ทำงานตรงกับที่ได้ฝึกอบรมมาและมีความก้าวหน้าในอาชีพเพียงใด โปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่ง ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ก็จะได้แก้ไขปรับปรุงโปรแกรมเดิมบางส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ให้ดียิ่งขึ้น

เบสท์ (Best. 1970 : 134 – 135) ได้ให้ความหมายของการติดตามผล (the follow – up study) ไว้ว่า เป็นการสำรวจรายบุคคลสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันในหลักสูตรหรือการอบรม การติดตามผลจะดูว่ามีอะไรเกิดขึ้นกับผู้สำเร็จการศึกษาบ้าง อะไรบ้างที่จะมีผลต่อหลักสูตรและสถาบันการตรวจสอบคุณภาพและความคิดเห็นจากผู้สำเร็จการศึกษานี้ จะทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและปรับปรุงส่วนบกพร่องของหลักสูตร และคงคุณค่าของส่วนดีไว้

เลเฟเวอร์, ทูร์เรน และไวท์เซล (Lefever, Turran and Weitzel. 1950 : 540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลว่า ผลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา และจะเป็นข้อมูลในการฝึกอบรมให้นักศึกษาที่ออกไปประกอบอาชีพได้ดียิ่งขึ้น

สตูป และวอลควิสต์ (Stoops and Wahlquist 1958 : 191 – 196) ได้กล่าวถึงการติดตามผลว่าเป็นวิธีการที่จะทำให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพ และข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา ผลจากการติดตามประเมินผลสำเร็จการศึกษา จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันก็จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้มองเห็นว่าสถาบันการศึกษาไม่ได้ทอดทิ้ง ยังคงติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การติดตามผลบัณฑิตมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสถาบันการศึกษา เพื่อต้องการทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำงานตามที่ได้รับฝึกอบรมหรือประสบปัญหาเรื่องใดบ้าง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการ

ศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงาน จะใช้ในการประกอบการพิจารณาการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

จุดมุ่งหมายในการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

ในการติดตามผู้สำเร็จการศึกษานั้นมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป มีผู้ให้ข้อบ่งชี้ไว้หลายจุดมุ่งหมายด้วยกัน เช่น คริฟฟอร์ด พี โพรลิส (दनัย, 2533 : 10) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการติดตามผลไว้ว่า

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นการประเมินผลโครงการแนะแนว และการจัดการเรียนการสอน
3. เพื่อทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้นต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง
4. เพื่อทราบข้อดีและข้อบกพร่องของโครงการของโรงเรียนในด้านวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการแนะแนวอาชีพ
6. เพื่อให้ผู้สอนได้ทราบผลการอบรมสั่งสอนของตน

สตูป และวอลควิสต์ (Stoops and Wahlquist. 1958 : 196) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการติดตามผลคือ

1. เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่นักเรียนเก่าว่า โรงเรียนยังมีความสนใจในความก้าวหน้าและความสะดวกสบายของตน
2. เพื่อการวิเคราะห์ผลของหลักสูตร
3. เพื่อให้ได้เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับงานอาชีพ
4. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร
5. เพื่อใช้ฝึกฝนนักเรียนตามความต้องการของสังคม
6. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาป้องกันการออกจากโรงเรียนกลางคัน
7. เพื่อฝึกนักเรียนให้เป็นผู้สามารถปรับตัวและพอใจในการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน

ปราณี เกกิงพล (2512 : 318 – 319) กล่าวว่า การติดตามผลมีจุดประสงค์ที่จะช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาออกไป สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เช่น การปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา และการติดตามผลยังเป็นวิธีการที่จะได้ทราบถึงความต้องการของนักเรียน และจะได้ข้อมูลที่ได้มานั้นมาพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม จัดโปรแกรมการเรียนต่างๆ ให้เหมาะสมได้ต่อไป

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม (2520 : 57) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการติดตามผลไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงความต้องการในด้านต่างๆ ของนักเรียน
2. เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงโครงการแนะแนวและหลักสูตรของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน ในการผลิตนักศึกษาเพื่อที่จะได้ตรงกับความต้องการของชุมชนต่อไป

มิลเลอร์ (Miller. 1978 : 404) กล่าวว่า จุดประสงค์ในการติดตามผลคือ เพื่อให้ให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไป ประบุขั้นตอนของความช่วยเหลือที่เขามีความต้องการในโอกาสต่อไป และได้กล่าวถึงจุดประสงค์เฉพาะของการติดตามผล สรุปได้ 3 ประเด็นคือ

1. สำหรับนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนก่อนสำเร็จการศึกษา การติดตามผลจะทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ต้องทำให้นักเรียนออกจากโรงเรียนก่อนสำเร็จการศึกษา
2. สำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไป จะทำให้ทราบถึงสถานภาพของนักเรียนว่ายังศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ และยังได้ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความมั่นคงทางอาชีพของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษากับนักเรียนที่ออกกลางคัน
3. เพื่อให้ได้ทัศนะต่างๆ จากความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาออกไป เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดหลักสูตร กิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียนต่อไป

ประโยชน์ของการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

กานดา ลือวิสุทธิวิบูลย์ (2523 : 11) กล่าวว่า การติดตามผู้สำเร็จการศึกษามีประโยชน์ต่อบุคคลต่อไปนี้ คือ

1. ผู้สำเร็จการศึกษา การติดตามผลจะช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วให้ได้งานเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ และทำให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ควรจัดให้มีขึ้นในสถาบันการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไป
2. ผู้ให้คำปรึกษา การติดตามผลจะเป็นการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการแนะแนวและความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา ผลที่ได้รับจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขโครงการต่อไปในอนาคต
3. หน่วยบริการจัดหางาน จะได้ข้อมูลจากการติดตามผลมาพิจารณาบรรจุผู้ที่ยังไม่ได้ทำงานให้ได้งานที่เหมาะสมกับความสามารถให้มากที่สุด
4. ผู้บริหารหรือผู้จัดทำหลักสูตร ผลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นประโยชน์

การติดตามผู้สำเร็จการศึกษามีผลดีใน 3 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1. บัณฑิต จะเกิดความรู้สึกว่าสถาบันที่ตนจบการศึกษานั้นมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และให้ความสำคัญกับบัณฑิต ผลที่ตามมาคือ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในสถาบัน เกิดความผูกพันต่อกันและยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อสถาบันต้องการ
2. หลักสูตร ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นประโยชน์ในการประเมินและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องตามความต้องการทั้งของผู้เรียน ผู้ใช้ผลผลิตและสังคมโดยส่วนรวม
3. บริการให้คำปรึกษา ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นข้ออ้างอิงที่นำมาประกอบการแนะนำนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและสถานที่ปฏิบัติงานภายหลังจบการศึกษาแล้ว (อ้างใน ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา 2532 : 10)

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการติดตามบัณฑิต ทำให้บัณฑิตมีความรู้สึกที่ไม่ถูกทอดทิ้ง และเป็นกำลังใจกับผู้สำเร็จการศึกษา และรับทราบสภาพของผู้สำเร็จการศึกษาว່ออกไป ได้ศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ และในการประกอบอาชีพมีปัญหาในการปฏิบัติอย่างไร ตลอดจนได้ทัศนะของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษา ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมมากที่สุด

3. ความหมายและประโยชน์ของการศึกษาความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา

ความสามารถ หรือสมรรถภาพ หมายถึง คุณภาพหรือสภาวะของการทำหน้าที่ได้อย่างเพียงพอ หรือมีความรู้ การตัดสินใจ ทักษะ หรือความแข็งแรงเพียงพอ สมรรถภาพในการปฏิบัติงานวิชาชีพจึงครอบคลุมการมีความรู้ในขอบเขตที่กว้างขวาง ทศนคติ และมีพฤติกรรมในรูปแบบที่ให้สังเกตได้ ที่รวมกันออกมาเป็นความสามารถในการให้บริการเฉพาะของวิชาชีพนั้นได้ (WHO 1978 : 19 อ้างในคณะกรรมการการศึกษาและวิจัยทางการศึกษาพยาบาล 2533 : 11)

การศึกษาความสามารถในการปฏิบัติของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาพยาบาลต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเป็นพยาบาลวิชาชีพในสถาบันให้บริการสุขภาพ มีความจำเป็นและให้ประโยชน์แก่นักบริหารหลักสูตรการศึกษา และผู้บริหารงานในสถาบันให้บริการสุขภาพ 3 ประการดังนี้

1. การศึกษาติดตามความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาพยาบาลเป็นการประเมินผลหลักสูตร โดยการดูผลผลิตของหลักสูตร คือผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด (Outcome Evaluation) ซึ่งในประเด็นนี้เป็นเพียงประเด็นหนึ่งของการประเมินผลผลิตของหลักสูตรและเป็นเพียงแง่มุมหนึ่งในอีกหลาย ๆ ส่วนของการประเมินผลโครงการการศึกษาทั้งหมด ในการประเมินความสามารถที่ให้ประโยชน์ข้อนี้ต้องประเมินทันทีที่ผู้สำเร็จการศึกษา และติดตามประเมินผลขณะปฏิบัติงานภายใน 6 เดือน ถ้าศึกษาติดตามประเมินผลสำเร็จในช่วงเวลา 1 ปี หรือมากกว่า 1 ปี ผู้สำเร็จจะได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ปฏิบัติงานในสถานะนั้นเพิ่มเติมขึ้น (Strpoli and Walty 1978 : 83 – 87, อ้างในคณะกรรมการการศึกษาและวิจัยทางการศึกษาพยาบาล, 2533 : 11)

2. การติดตามประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในระยะยาวเป็นช่วง ๆ เวลานั้น ให้ประโยชน์ส่วนใหญ่แก่ผู้บริหารในสถาบันสุขภาพ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ทำงาน (Performance Appraisal) เพื่อดูการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความสามารถจากการมีประสบการณ์ในระยะเวลาปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน การพิจารณาการเลื่อนขั้น เลื่อนขั้นเงินเดือน การปรับย้ายตำแหน่งให้เหมาะสมกับความสามารถและการพัฒนาบุคลากร (Kezler

and Stevens 1978 : 261, อ้างในคณะกรรมการศึกษาและวิจัยทางการศึกษาพยาบาล, 2533 : 12)

3. การประเมินความสามารถของพยาบาลผู้สำเร็จการศึกษารุ่นใหม่ เป็นการประเมินผู้สำเร็จการศึกษาที่ให้ประโยชน์ด้านกฎหมายว่า ก่อนที่จะอนุมัติให้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพพยาบาลนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาพยาบาลต่างๆ ควรได้แสดงให้เห็นถึงการมีความสามารถของการปฏิบัติพยาบาล และได้รับการประเมินว่าสามารถปฏิบัติบริการพยาบาลในระดับที่ทำให้เกิดความปลอดภัยเพียงพอแก่ผู้รับบริการ และมีประสิทธิภาพพอในการให้การพยาบาล เป็นการประเมินแบบสรุป (Summative Evaluation, 1979 : 12 ; อ้างในคณะกรรมการศึกษาและวิจัยทางการศึกษาพยาบาล ; 2533 : 12)

ความสามารถในการปฏิบัติงานจะต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านตัวบุคคลเอง และปัจจัยด้านสถานการณ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพ และปัจจัยด้านองค์กร (ประพันธ์ โพธิ์พฤกษาวงศ์ 2541 : 11 – 12 อ้างใน McCormick และ Ligm 1985)

4. ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ

งานบริการพยาบาลจะบรรลุเป้าหมาย คือมีคุณภาพได้ย่อมต้องอาศัยพยาบาลวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถ เพราะงานบริการพยาบาลที่ดีมีคุณภาพย่อมเกิดจากการปฏิบัติงานของพยาบาลเอง ซึ่ง จินตนา ยูนิพันธ์ (2536 : 54 – 57) ได้เสนอแนะว่า พยาบาลควรมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ความสามารถด้านเทคนิค โดยสามารถประยุกต์เทคนิคทางการพยาบาลต่างๆ เพื่อใช้ในการวินิจฉัยการพยาบาล การประเมินผล หรือเพื่อใช้ในการดูแลผู้ป่วยให้มีอาการดีขึ้น นอกจากนี้ยังต้องสามารถบริหารพัสดุและเวลา ซึ่งจะช่วยให้งานของพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล และการติดต่อสื่อสาร กับทีมสุขภาพ ครอบครัว บุคคลในวงธุรกิจ เช่น ตัวแทนขายเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น

3. มีความสามารถในการสอนและบริหาร ซึ่งครอบคลุมถึง

3.1 สามารถสอนผู้ป่วย ครอบครัว นักศึกษาพยาบาล ฯลฯ

3.2 มีความสามารถในการจัดการทางการพยาบาล

3.3 สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการเขียนและการพูด

3.4 สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและผู้อื่นได้

3.5 ใช้เครื่องมือทางการแพทย์ และอุปกรณ์อื่นอย่างคุ้มค่าและชาญฉลาด

4. ความสามารถทางการวิจัย เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางสุขภาพของผู้รับบริการ รวมทั้งปัญหาในการบริหารองค์กรพยาบาล

นอกจากพยาบาลวิชาชีพจะต้องมีความสามารถด้านเทคนิคทางการพยาบาล การสอน การบริหาร และการวิจัยแล้ว Schwirian (1978 : 347 – 351) เสนอว่าพยาบาลควรมีความสามารถในการปฏิบัติงาน 6 ด้านดังนี้

1. ด้านการเป็นผู้นำ (Leadership)
2. ด้านการวางแผนและประเมินผลการพยาบาล (Planning and Evaluation)
3. ด้านการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ (Communication and Relationship)
4. ด้านการสอนผู้ป่วย และญาติ (Teaching and Collaboration)
5. ด้านการดูแลในภาวะวิกฤต (Critical Care)
6. ด้านการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ (Professional Development)

จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง (2536 : 13 – 14) ได้รวบรวมคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาทางการพยาบาล ซึ่งบุญยงค์ วงษ์รักมิตร (2525) กล่าวไว้ว่าต้องมีคุณลักษณะที่คาดหวังของบัณฑิตที่เป็นบุคลากรทางการแพทย์ ทางสาธารณสุขพึงมีด้วย ได้แก่

1. สำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะชุมชนนอกเขตเมือง
2. สามารถเรียนรู้และเข้าใจปัญหาและวิถีแก้ไขบนพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ของประชาชนในชนบท
3. สามารถเรียนรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนในฐานะผู้ร่วมทีมงานแก้ปัญหาสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรอื่น ๆ อีกจำนวนมาก ต้องเรียนรู้ที่จะปฏิบัติงานร่วมกับคนอื่นอย่างมีเกียรติ มีความสุขต่อกัน และมีวิทยาการด้านการจัดการพื้นฐานพอสมควรที่จะปฏิบัติงานได้

4. สามารถเรียนรู้ เข้าใจ และปฏิบัติงานป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพได้พอๆ กับงานด้านการรักษาโรค และการฟื้นฟู และให้ความสนใจในสภาวะสุขภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชนอย่างต่อเนื่อง
5. สามารถเรียนรู้ และปรับตัวให้มีความสามารถบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้ผลสูงสุดและประหยัด
6. สามารถเรียนรู้ และเข้าใจวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ โดยวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ และการใช้วิจารณ์ญาณ
7. สามารถเรียนรู้และปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ คุณธรรม และมารยาทวิชาชีพ
8. สามารถที่จะเรียนรู้และเข้าใจในวิธีการสอนและการฝึกอบรม เพื่อถ่ายทอดวิทยาการ ประสบการณ์และสร้างทัศนคติที่เหมาะสมแก่บุคลากรอื่น และประชาชน
9. สามารถที่จะให้การสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐานได้เป็นอย่างดี
10. มีความรู้ เจตคติ และทักษะในด้านวิชาชีพ ด้านวิทยาการที่เหมาะสมกับงานในชนบท ตลอดจนสามารถที่จะบริหารหน่วยงานในชนบทในฐานะหัวหน้าหน่วยงานได้

วิจิตร ศรีสุพรรณ (2542 : 54 – 57) กล่าวว่า คุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยทั่วไป จะพิจารณาถึงการทำงานและชีวิตของพยาบาลเป็นหลัก ได้แก่

1. การมีคุณธรรมและจริยธรรม
2. ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
3. มีมนุษยสัมพันธ์ การบริหารจัดการ และมีภาวะผู้นำ
4. การใช้ภาษา
5. การใช้คอมพิวเตอร์ และ Information technology (IT)
6. การมี life education คือ ความรอบรู้ ความลึก ใฝ่รู้ ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมาย

สำหรับคุณสมบัติเฉพาะของบัณฑิต ต้องมีความรู้ ความสามารถเฉพาะสาขา และบัณฑิตที่มีศักยภาพและความสามารถดังกล่าวข้างต้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) หลักสูตรที่สามารถตอบสนองทั้งนโยบายของรัฐ สังคม ผู้ใช้หลักสูตร และผู้เรียน
- 2) ผู้เรียน
- 3) ผู้สอนต้องมีคุณภาพ คุณวุฒิ และประสบการณ์
- 4) วิธีการเรียนการสอน
- 5) สื่อ อุปกรณ์ ห้องสมุด และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology)

การสร้างหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จึงต้องครอบคลุมทั้งการสร้างบัณฑิต และการสร้างพยาบาล ดังนี้ (วิจิตร ศรีสุพรรณ ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 11 พ.ศ. 2542 : 56)

คุณลักษณะ	บัณฑิต		พยาบาล (Profession)
	ครองตน (Life)	ครองคน (Work)	
ทัศนคติ (Attitude)	คุณค่าและทัศนคติในการครองตน ทัศนคติต่อชีวิต	คุณค่าและทัศนคติต่อการทำงาน	คุณค่าและทัศนคติต่อวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ความรู้ (Knowledge)	ความรู้เกี่ยวกับชีวิต	ความรู้ เกี่ยวกับการทำงาน การบริหารจัดการ การติดต่อสื่อสาร มนุษยสัมพันธ์	ความรู้ในวิชาชีพ
ทักษะ (Skills)	ทักษะชีวิต (Life skills)	ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานให้สำเร็จ การเป็นผู้นำ	ทักษะในวิชาชีพ

นอกจากนี้บัณฑิตทางวิชาชีพพยาบาล จะมีคุณลักษณะเชิงวิชาชีพตามบทบัญญัติจรรยาบรรณสำหรับพยาบาลแห่งสภาการพยาบาลได้สรุปแนวคิดและความสำคัญในคุณลักษณะเชิงวิชาชีพพยาบาลดังนี้ (อุดม สุภาไตร . 2530 อ่างใน จันทรจิรา วงษ์ชมทอง และคณะ 2536 : 14)

1. มีความรับผิดชอบเบื้องต้นในการยกระดับสุขภาพอนามัย ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาและการฟื้นฟูสภาพ ช่วยบรรเทาความทุกข์ทรมาน
2. เคารพและให้ความเชื่อถือในศาสนาของผู้รับบริการ
3. รักษาเรื่องส่วนตัวของผู้ป่วยไว้เป็นความลับ
4. ต้องรักษามาตรฐานสูงสุด ในการให้การพยาบาลและมารยาทแห่งวิชาชีพไว้ตลอด
5. ไม่เพิกเฉยต่อขนบธรรมเนียมประเพณี ที่ตนรู้ว่าเป็นที่ยอมรับนับถือ ของหมู่ชนที่ตนได้ปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกัน
6. มีการเตรียมตัวเป็นอย่างดี เพื่อการประกอบอาชีพและต้องรักษาระดับความรู้และทักษะของตนเองให้อยู่ในระดับที่ดีอยู่เสมอ
7. ต้องยึดมั่นต่อมาตรฐานของศีลธรรมจรรยาซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนถึงระดับวิชาชีพพยาบาล เข้าใจขอบเขตหน้าที่แห่งวิชาชีพของตน สนับสนุนแผนการรักษาของแพทย์และทีมสุขภาพตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่ปฏิบัติงานร่วมกัน
8. ให้ความร่วมมือและสร้างสัมพันธภาพที่จะเข้ากับบุคคลในวิชาชีพอื่นๆ และกับพยาบาลผู้ร่วมงานอื่นๆ ได้อย่างดี
9. พยายามร่วมรับผิดชอบต่อประชากรและผู้ประกอบวิชาชีพอื่นในการดูแลรักษาสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี

เทอร์ริส (Terese 1969 : 200) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติการพยาบาลจะมีคุณภาพสูงได้ พยาบาลจะต้องมีบุคลิกภาพดี กล่าวคือ มีความซื่อสัตย์ อดทน อารมณ์มั่นคง ละเอียดรอบคอบ เมตตากรุณา และมีความคิดริเริ่ม เป็นต้น ดังนั้น การพยากรณ์ความสำเร็จ ของการปฏิบัติวิชาชีพพยาบาลนั้น เทอร์ริส เน้นว่าสิ่งสำคัญนอกจากสติปัญญาแล้ว ยังมีบุคลิกภาพ ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสติปัญญาในการคาดคะเนความประพฤติของพยาบาลในการปฏิบัติวิชาชีพได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

5.1 งานวิจัยในประเทศไทย

ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา และคณะ (2532) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพในปัจจุบัน ภาวะการปฏิบัติงาน คุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลรุ่น 2 (จบปีการศึกษา 2531) ในทัศนะของบัณฑิตพยาบาล ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ในด้านความสามารถทางการปฏิบัติการพยาบาล ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถด้านการบริหารการพยาบาล ทัศนคติต่อวิชาชีพ และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต คือความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล การบริหาร เจตคติต่อวิชาชีพและบุคลิกภาพส่วนใหญ่ได้รับการประเมินว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้น ความสามารถด้านการปฏิบัติการพยาบาล ที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าบัณฑิตมีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ได้รับการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลิกภาพ

สมบุญ เกาพัฒนา (2534 : ก) ได้ศึกษาติดตามผลสำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2530 - 2532 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานใน 4 โรงพยาบาลของสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร และผู้บังคับบัญชา พบว่า ผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านการนำความรู้ทางวิชาการ ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน คุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับดีสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่คาดหวัง

อุบลวรรณ เจียมศรีพงษ์ (2535 : ง - จ) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลเน้นชุมชน วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก ปีการศึกษา 2531 - 2532 เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเน้นชุมชนในด้านการปรับตัวต่อหน่วยงาน การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพ ผล

การวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเฉพาะกรณี ด้านการปรับตัวต่อหน่วยงาน และด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนด้านทัศนคติต่อวิชาชีพมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวต่อหน่วยงาน การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และการมีทัศนคติต่อวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง และคณะ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการติดตามผลการปฏิบัติงาน คุณลักษณะ และความพึงพอใจในงานของผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2533 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน คุณลักษณะ และความพึงพอใจในงานของผู้สำเร็จการศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษาศูนย์พยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2533 จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3 สถาบัน รวมทั้งสิ้นจำนวน 125 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวจำนวน 76 คน ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ผู้สำเร็จการศึกษามีอายุเฉลี่ย 23.47 ปี และปฏิบัติงานอยู่ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมเป็นส่วนใหญ่ และผู้บังคับบัญชาสส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี
2. ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาต่างประเมินว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
3. ผู้สำเร็จการศึกษา มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับปานกลาง
4. ทั้งผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านบริการพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$)
5. ทั้งผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$)

6. ความพึงพอใจในงานที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) กับการปฏิบัติงานด้านบริการพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษามี 3 ด้านคือ ความมีอิสระในการทำงาน การปฏิบัติงานร่วมกับผู้บังคับบัญชา และการปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมงาน

พรจันทร์ สุวรรณชาติ และคณะ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการติดตามบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2528, 2529 จำนวน 472 คน ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีอายุเฉลี่ย 38 ปี อาชีพรับราชการ ผู้บังคับบัญชาอายุเฉลี่ย 46 ปี เพื่อนร่วมงานอายุเฉลี่ย 36 ปี เป็นเพศหญิง บัณฑิตประเมินความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพในระดับมาก ในขณะที่เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาประเมินสูงกว่าที่บัณฑิตประเมินตนเอง การศึกษาชุดวิชาที่ช่วยให้บัณฑิตได้รับความรู้ และสามารถนำไปใช้ได้มากที่สุดคือวิชาการณิเลือกสรรการพยาบาลฉุกเฉิน และวิกฤต น้อยที่สุดคือ ชุดวิชาสถิติและการวิจัยสำหรับวิทยาศาสตร์สุขภาพ สำหรับการอบรมเข้มช่วยให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้ได้มากที่สุด บัณฑิตต้องการที่จะเข้ารับการสัมมนา ประชุมวิชาการระยะสั้น ด้านการบริหารจัดการงานพยาบาล และศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาการพยาบาลวิชาเอกบริหารการพยาบาล บัณฑิตใช้สื่อเอกสารการสอนมากที่สุด พังรายการวิทยุกระจายเสียงน้อยมาก และส่วนใหญ่นำความรู้ระหว่างการศึกษาไปปรับปรุงงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนางานบริการและวิชาการรวมทั้งพัฒนาสุขภาพของบุคคลในชุมชน การวิจัยครั้งนี้ ได้เสนอแนะให้มีการวิจัยซ้ำเนื่องจากบัณฑิตรุ่นนี้เป็นพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งหลังจากนี้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาล (ระดับต้น) เป็นส่วนใหญ่และมีกระบวนการเรียนการสอนที่ได้รับการปรับปรุง

ถนอมขวัญ ทวีบูรณ และคณะ (2538 : ก- ข) ได้ศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ในฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช โดยศึกษา และเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ที่เข้าปฏิบัติงานในฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 140 คน ผู้บังคับบัญชา จำนวน 89 คน และพยาบาลผู้ร่วมงาน จำนวน 140 คน พบว่า ด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล ด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ เมื่อประเมินโดยผู้บังคับบัญชา พยาบาลผู้ร่วมงาน และพยาบาลใหม่ อยู่ใน

ระดับดี ในรายด้านและรายข้อ ยกเว้นด้านความสามารถในการเป็นผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง โดยพยาบาลใหม่ประเมินตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชา และพยาบาลผู้ร่วมงาน และพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ส่วนด้านบุคลิกลักษณะ เมื่อประเมินโดยผู้บังคับบัญชา พยาบาลผู้ร่วมงานและพยาบาลใหม่ อยู่ในระดับดี ในรายด้านและรายข้อ โดยพยาบาลใหม่ประเมินตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชา และพยาบาลผู้ร่วมงาน และพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล ด้านความสามารถในการเป็นผู้นำ ด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นของพยาบาลใหม่ แตกต่างกับผู้บังคับบัญชา และพยาบาลผู้ร่วมงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราณี ฐิติไพเราะ และคณะ (2539 : ก - ข) ได้ศึกษาติดตามและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานหลังการสำเร็จการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนือง) ที่มีพื้นความรู้ระดับผู้ช่วยพยาบาล ซึ่งประเมินโดยผู้บังคับบัญชา พยาบาลผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่รุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 4 สำเร็จการศึกษาปี พ.ศ. 2534 - 2537 จำนวน 155 คน ผู้บังคับบัญชา จำนวน 150 คน และพยาบาลผู้ร่วมงาน 155 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ และบุคลิกลักษณะซึ่งประเมินโดยผู้บังคับบัญชา พยาบาลผู้ร่วมงานและผู้สำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับดี ยกเว้นความสามารถทางวิชาการและความสามารถในการเป็นผู้นำ ซึ่งผู้บังคับบัญชาและพยาบาลผู้ร่วมงาน ประเมินในระดับปานกลาง ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองในระดับดี ซึ่งสูงกว่าการประเมินของผู้บังคับบัญชาและพยาบาลผู้ร่วมงาน และเปรียบเทียบการประเมินการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ระหว่างการประเมินด้วยตนเองกับการประเมินโดยผู้บังคับบัญชาและพยาบาลผู้ร่วมงาน พบว่าความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และบุคลิกลักษณะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 .05 และ .001 ตามลำดับ ส่วนความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟพบว่าค่าเฉลี่ยของความรู้ความสามารถทางวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งประเมินโดยผู้สำเร็จการ

ศึกษาแตกต่างกับพยาบาลผู้ร่วมงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งประเมินโดยผู้สำเร็จการศึกษาแตกต่างกับผู้บังคับบัญชา และพยาบาลผู้ร่วมงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชลิดา แซ่มเจริญ (2540 บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ปีการศึกษา 2535 – 2538 ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ความรู้ความสามารถทางวิชาการ มนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

กลุ่มประชากรได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ปีการศึกษา 2535 – 2538 จำนวน 122 คน ผู้บังคับบัญชา จำนวน 89 คน และผู้ร่วมงานจำนวน 113 คน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในทัศนะของผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ความรู้ความสามารถทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพอยู่ในระดับดี ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ความสามารถในการนำความรู้ทางวิชาการมาใช้อยู่ในระดับมาก ด้านมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพรวมทั้งเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล และความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ส่วนความสามารถในการสอนและแนะนำอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ความรู้ความสามารถทางวิชาการ มนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองสูงกว่าที่ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานประเมินทุกด้าน ส่วนผู้ร่วมงานประเมินความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมิน

ประพันธ์ โพธิ์พุกชาวงศ์ และคณะ (2541 : ก) ได้ทำการศึกษารับรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงาน และการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมกับการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาล

ลพบุรี รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถด้วยการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 170 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมในระดับสูง ประสพการณ์การทำงาน และการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) จึงได้มีการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมสำหรับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลลพบุรี ตามความต้องการของบุคคล ตามนโยบายของกลุ่มงานการพยาบาลและโรงพยาบาลลพบุรี ที่เน้นการประหยัดให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ หลังจากนั้นพบว่า การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในด้านการเป็นผู้นำและด้านการวางแผนและประเมินผลการพยาบาลเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

พลสุข หิงคานนท์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสถานภาพทั่วไป ความคิดเห็นต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี) การติดตามความก้าวหน้าและการพัฒนาตนเองของบัณฑิตพยาบาล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิตพยาบาลต่อความรู้ความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตพยาบาล ประชากรคือบัณฑิตพยาบาล ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 จำนวน 417 คน ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิตพยาบาล ซึ่งตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ 302 คน

ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตพยาบาลส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26 – 30 ปี สมรสแล้ว มีบุตรจำนวน 2 คน มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน บิดา มีอาชีพเป็นเกษตรกร มารดา เป็นแม่บ้าน มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน มีตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับ 5 มากที่สุด ในส่วนของความคิดเห็นต่อหลักสูตรพบว่าบริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก และผลผลิตในด้านความรู้ความสามารถและการนำความรู้ไปใช้จากชุดวิชาไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ในระดับมาก และได้รับการยอมรับจากผู้ให้บริการ เพื่อนร่วมงานในระดับมาก การยอมรับจากผู้บังคับบัญชาในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่างบัณฑิตพยาบาลมีความรู้ความสามารถใน

การปฏิบัติงานในระดับมาก ยกเว้นความคิดริเริ่ม การเป็นผู้นำ ในระดับปานกลาง มีคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านความรับผิดชอบ มานะอดทน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจเสียสละ ในระดับมากที่สุด มีความประพฤติเรียบร้อย อ่อนน้อมต่อมตน ตรงต่อเวลา ในระดับมาก และมีความเชื่อมั่นระดับปานกลาง

นางลักษณ์ เศรษฐภักดีจิต และเพ็ญพรรณ ขจรศิลป์ (2543 : ก – ข) ได้ศึกษาติดตามความสามารถในการปฏิบัติงาน คุณลักษณะทางวิชาชีพและความพึงพอใจในงาน ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ตลอดจนความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ปีการศึกษา 2541 จำนวน 191 คน ผู้ร่วมงานของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 191 คน ผู้บังคับบัญชา จำนวน 191 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 573 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาศิลปะศาสตรบัณฑิต 4 ปี ประเมินตนเองว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 มีคุณลักษณะทางวิชาชีพอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมากเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาศิลปะศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) ประเมินตนเองว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 มีคุณลักษณะทางวิชาชีพอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมากเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 สำหรับผู้ร่วมงานประเมินผู้สำเร็จการศึกษาว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 มีคุณลักษณะทางวิชาชีพอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และผู้บังคับบัญชาประเมินผู้สำเร็จการศึกษาว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 มีคุณลักษณะทางวิชาชีพอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการปฏิบัติงานพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาศิลปะศาสตรบัณฑิต 4 ปี และต่อเนื่อง มีความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาผลการวิจัยของสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยส่วนใหญ่ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจะประเมินตนเองทุกๆ ด้าน เช่น ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ความรู้ทางด้านวิชาการ ทักษะการคิดวิเคราะห์ คุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ และความเป็นผู้นำ จะอยู่ระดับมาก ซึ่งมีความคิดเห็นต่างจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติความรู้ความสามารถทางปฏิบัติงาน และมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ยกเว้นความรู้ความสามารถทางวิชาการ และการเป็นผู้นำ จะอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เฮเตอร์ (Hayter, 1971 : 55 – 60) ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษานุปริญญา และปริญญาตรีจากวิทยาลัยพยาบาล มหาวิทยาลัยเคนดักกี จำนวน 211 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ทั้งผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชามีความเห็นตรงกันว่า ผู้สำเร็จการศึกษาควรจะมีการเตรียมตัวในด้านทักษะเฉพาะและประสบการณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านี้ ในด้านความเป็นผู้นำ ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ได้คำนึงถึงแต่ผู้บังคับบัญชาต้องการให้มามาก สำหรับการปฏิบัติงานโดยทั่วไปเป็นที่น่าพอใจ หลักสูตรที่จัดให้ส่วนใหญ่ดีแล้ว

บารจ (Barge, 1984 : 89 – A) ได้ติดตามมหาบัณฑิตโปรแกรมพยาบาลชำนาญคลินิก ที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปี ค.ศ. 1969 – 1979 จากมหาวิทยาลัยในรัฐอิลลินอยส์ 6 แห่ง จำนวน 731 คน และได้สัมภาษณ์คนบติด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาผลของการจัดการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า คนบติมีความเห็นแตกต่างกันในด้านคำจำกัดความพยาบาลผู้ชำนาญคลินิก ผู้วิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อรายได้ของมหาบัณฑิต ได้แก่ ตำแหน่งประสบการณ์ และอายุมหาบัณฑิต รายได้เพิ่มขึ้นในแต่ละปี และไม่ได้ผลดีนักเนื่องจากภาวะการเงินเพื่อ หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ผู้ที่ปฏิบัติงานในฐานะผู้บริหารหรือเป็นพยาบาลผู้ชำนาญคลินิก จะมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่แล้วมหาบัณฑิตเป็นอาจารย์สอน และมีรายได้น้อยกว่าแต่มหาบัณฑิตก็มีความพอใจกับงานสอน เนื่องจากตั้งใจที่จะเปลี่ยนงานจากการดูแลผู้ป่วยโดยตรงอยู่แล้ว กล่าวโดยทั่วไปมหาบัณฑิตมีความพอใจงานในปัจจุบัน และเชื่อมั่นว่าจะมีความก้าวหน้าสรุปแล้ว ความพยายามที่จะผลิตพยาบาลผู้ชำนาญคลินิก เพื่อดูแลผู้ป่วยยังไม่ประสบผลสำเร็จ

Lucas และ Meltesen (1994) ได้วิจัยเรื่องการติดตามผลพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 1992 จากมหาวิทยาลัย William Rainey Harper (WRHC) เพื่อศึกษาติดตามประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 1992 โดยการสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพการจ้างงาน แผนการศึกษาในอนาคต และประเมินประสบการณ์ที่ได้จากสถานศึกษา โดยส่งแบบสอบถาม 142 ชุด ไปยังผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับแบบสอบถามกลับมา 100% ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา 90% ทำงานที่มีลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพยาบาล 3 ใน 4 ทำงานในโรงพยาบาล แผนกที่ทำงานพบว่า อยู่ในแผนกอายุรกรรม 22 % ศัลยกรรม 16% จิตเวช 10% และหอภิบาลผู้ป่วยหนัก 7 % แผนการศึกษาในอนาคตพบว่า 33 % กำลังลงทะเบียนศึกษาต่อ ประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานศึกษา 90 % ของผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจซึ่งได้รับการเตรียมด้านทักษะและความรู้เฉพาะเกี่ยวกับงานในเกณฑ์สูง ส่วนเรื่องการบริหาร และการศึกษาค้นคว้าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยของต่างประเทศ ผู้บังคับบัญชา / ผู้ร่วมงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความสามารถ หรือทักษะการปฏิบัติงาน คุณลักษณะวิชาชีพและบุคลิกภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนเรื่องการบริหาร การเป็นผู้นำ และการศึกษาค้นคว้าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษาพยาบาลเห็นความสำคัญของการศึกษาติดตามผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ภาวะการเป็นผู้นำ บุคลิกภาพและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการศึกษาติดตามผู้สำเร็จการศึกษาเช่นกัน โดยศึกษาด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ความรู้ทางทฤษฎี บุคลิกภาพ และคุณลักษณะของบัณฑิต โดยเสนอข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา / ผู้ร่วมงาน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ดังกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาติดตามการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2539 – 2542 เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาประชากร ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ผู้บังคับบัญชา คือ หัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2539 – 2542 จำนวนรวม 247 คน โดยที่ผู้บังคับบัญชา 1 คน อาจเป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อประเมินผู้สำเร็จการศึกษาได้หลายคน

2. บัณฑิต คือ ผู้สำเร็จการศึกษาลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2539 – 2542 รวมจำนวนทั้งสิ้น 247 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์มี 2 ฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎี และการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล

ตอนที่ 3 คุณลักษณะของบัณฑิต

เครื่องมือฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2539 – 2542 เรื่องความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล และคุณลักษณะของบัณฑิต

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2539 – 2542 เรื่องความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล และคุณลักษณะของบัณฑิต

ลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัยมีดังนี้

1. เครื่องมือวิจัยตอนที่ 1 และตอนที่ 2 สำนักพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้สร้างขึ้น และให้คณะกรรมการบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ร่วมพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับปณิธาน ปรัชญา และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของบัณฑิต เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและเลือกตอบ รวม 10 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อยที่สุด โดยมีการให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ รวม 17 ข้อ คะแนนทั้งหมด = 85 คะแนน

2. เครื่องมือวิจัยตอนที่ 3 คณะกรรมการวิชาการประจำคณะพยาบาลศาสตร์ ได้ร่วมกันพิจารณาสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2535 โดยยึดหลักของกระบวนการการพยาบาล

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพพยาบาล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีการให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ รวม 15 ข้อ คะแนนทั้งหมด = 75 คะแนน

ความหมายคะแนน

คะแนน 5 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่
ระดับดีมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่
ระดับดี

คะแนน 3 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่
ระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่
ระดับต่ำ

คะแนน 1 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่
ระดับต่ำที่สุด

เกณฑ์การประเมินความสามารถของบัณฑิต พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย แล้วแบ่งเป็น

5 ระดับคือ	4.50 – 5.00	หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของ บัณฑิตในระดับดีมาก
	3.50 – 4.49	หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของ บัณฑิตในระดับดี
	2.50 – 3.49	หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของ บัณฑิตในระดับปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของ บัณฑิตในระดับต่ำ
	1.00 – 1.49	หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของ บัณฑิตในระดับต่ำที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิต

1. ติดตามผู้แทนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 – 2542 เพื่อประสานงานเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่ปฏิบัติงาน และผู้บังคับบัญชา

2. ทำหนังสือขออนุญาตให้บัณฑิตตอบแบบสอบถามต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาล หรือผู้มีอำนาจสูงสุดของหน่วยงานที่มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปฏิบัติงานอยู่

3. ส่งแบบสอบถามถึงบัณฑิต พร้อมซองติดแสตมป์ส่งกลับคืนโดยทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งกำหนดให้ส่งกลับถึงผู้วิจัยทางไปรษณีย์ภายใน 2 สัปดาห์ ข้อมูลส่งกลับมาไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามอีก 2 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 2 สัปดาห์ ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตคือเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน รวม 153 วัน

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้สำเร็จการศึกษานปี 2539 มีจำนวน 60 คน ติดตามที่อยู่ได้และส่งแบบสอบถามไป 18 ฉบับ ได้รับกลับ 2 ฉบับ

ผู้สำเร็จการศึกษานปี 2540 มีจำนวน 60 คน ติดตามที่อยู่ได้และส่งแบบสอบถามไป 26 ฉบับ ได้รับกลับ 4 ฉบับ

ผู้สำเร็จการศึกษานปี 2541 มีจำนวน 68 คน ติดตามที่อยู่ได้และส่งแบบสอบถามไป 33 ฉบับ ได้รับกลับ 23 ฉบับ

ผู้สำเร็จการศึกษานปี 2542 มีจำนวน 59 คน ติดตามที่อยู่ได้และส่งแบบสอบถามไป 40 ฉบับ ได้รับกลับ 22 ฉบับ

รวมส่งแบบสอบถาม 117 ฉบับ และได้รับกลับมาทั้งหมด 51 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 20.64 ของจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาทั้งหมด และพบว่า 27 คน (ร้อยละ 52.94) ทำงานในโรงพยาบาลหัวเฉียว และอีก 24 คน (ร้อยละ 47.06) ทำงานกระจายในโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน ทั้งในกรุงเทพ และต่างจังหวัด

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บังคับบัญชา

1. ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล / หน่วยงาน ที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่เพื่อขออนุญาตให้ผู้บังคับบัญชา / ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ตอบแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการ พร้อมซองติดแสตมป์ส่งกลับคืนโดยทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งกำหนดให้ส่งกลับถึงผู้วิจัยทางไปรษณีย์ภายใน 2 สัปดาห์ โดยส่งไปทั้งหมด 117 ฉบับ และได้รับกลับคืน 50 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 42.73 ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บังคับบัญชาคือ เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน รวม 153 วัน

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ส่งกลับมาทุกฉบับพบว่า แบบสอบถามจากบัณฑิตมีความสมบูรณ์ ร้อยละ 100 และจากผู้บังคับบัญชามีความสมบูรณ์ ร้อยละ 98.04

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for Social Science (SPSS.PC) ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของบัณฑิตโดยการแจกแจงและหาค่าร้อยละ
2. ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตเป็นรายข้อและรวมกัน โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตเป็นรายข้อ และรวมกัน โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต โดยการหาค่า t -test เป็นรายข้อ และโดยรวม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาพร้อมทั้งเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 – 2542 จำนวน 51 คน และผู้บังคับบัญชา 50 คน ผลการศึกษาแบ่งเสนอเป็น 4 ส่วนด้วยการบรรยายประกอบตาราง ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานฯ และคุณลักษณะของบัณฑิต โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานฯ และคุณลักษณะของบัณฑิตโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดเห็นของบัณฑิตกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะของบัณฑิต โดยการทดสอบค่าที (t – test)

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

1.1 ลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาอายุ 26 ปี และ 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.3 และ 19.6 ตามลำดับ

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2541 มากที่สุด (ร้อยละ 45.1) และรองลงมาคือปีการศึกษา 2542 2540 และ 2539 ตามลำดับ (ร้อยละ 43.1, 7.9 และ 3.9) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (n = 51)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
22 ปี	1	2.0
23 ปี	3	5.9
24 ปี	19	37.3
25 ปี	10	19.6
26 ปี	15	29.3
27 ปี	2	3.9
29 ปี	1	2.0
ปีที่สำเร็จการศึกษา		
2539	2	3.9
2540	4	7.9
2541	23	45.1
2542	22	43.1

1.2 ภาวะการมีงานทำและลักษณะหน้าที่การงานในปัจจุบัน

ภาวะการมีงานทำในปัจจุบัน พบว่าเกือบทั้งหมดมีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 94.1 ที่เหลือร้อยละ 5.9 ไม่มีงานทำ (ลาออกจากงานเดิมและยังไม่ได้งานใหม่) และระยะเวลาที่ได้งานทำหลังจากสำเร็จการศึกษา พบว่า มีงานทำทันทีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมา มีงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษาได้ 2 เดือน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และหลังสำเร็จการศึกษา 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ ส่วนการเปลี่ยนงานพบว่า ร้อยละ 96.1 มีการเปลี่ยนงานแล้ว 3 ครั้ง ที่เหลือร้อยละ 3.9 มีการเปลี่ยนงาน 1 ครั้ง

ตำแหน่งงานในปัจจุบัน พบว่า เป็นพยาบาลประจำการในสถานบริการสุขภาพ ร้อยละ 94.1 ที่เหลือเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย ร้อยละ 5.9 โดยทำงานในสังกัดหน่วยงานเอกชน ร้อยละ 96.1

ที่เหลือน้อยละ 3.9 ทำงานในหน่วยงานของรัฐบาล บัณฑิตมีความพึงพอใจต่องานที่ทำ พบว่า ร้อยละ 96.1 พอใจ ที่เหลือน้อยละ 3.9 ไม่พอใจต่องานที่ทำ เงินเดือนครั้งแรกเมื่อบรรจุเข้าทำงาน เฉลี่ย 9,290 บาท ($\bar{X} = 9290$, $SD=1749.7$) ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 47.1 มีเงินเดือนอยู่ใน ช่วง 8,001 – 10,000 บาท ต่อเดือน รองลงมาได้แก่ 6,000 – 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีเพียงร้อยละ 5.8 ที่ได้รับเงินเดือน 12,001 – 14,000 บาท และเฉลี่ยเงินเดือนปัจจุบันที่ได้รับเท่ากับ 12,637 บาท ($\bar{X} = 12637$, $SD = 2379.2$) โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 29.4 อยู่ในช่วงเงินเดือน 10,001 – 12,000 บาท รองลงมาได้แก่ 14,001 – 16,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.4 มีเพียงร้อยละ 1.9 ที่ได้รับเงินเดือนปัจจุบัน 16,001 – 18,000 บาท ส่วนรายได้เสริมอื่นๆ พบว่าร้อยละ 66.7 มีรายได้เสริม ที่เหลือน้อยละ 33.3 ไม่มีรายได้เสริม และสำหรับผู้ที่มีรายได้เสริมส่วนใหญ่คิดเป็น ร้อยละ 38.2 อยู่ในช่วง 2,501 – 3,500 บาท รองลงมาได้แก่ 1,501 – 2,500 บาท 3,501 – 4,500 บาท และ 4,501 – 5,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.8 เท่ากัน มีเพียงร้อยละ 2.9 ที่มีรายได้ เสริมอยู่ในช่วง 7,501 – 8,500 บาท ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ภาวะการมีงานทำและลักษณะหน้าที่การงานในปัจจุบัน (n = 51)

ภาวะการมีงานทำ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาได้งานทำหลังจากสำเร็จการศึกษา		
มีงานทำทันที	36	75.0
หลังสำเร็จการศึกษา 1 เดือน	4	8.3
หลังสำเร็จการศึกษา 2 เดือน	5	10.4
หลังสำเร็จการศึกษา 3 เดือน	1	2.1
หลังสำเร็จการศึกษา 6 เดือน	1	2.1
หลังสำเร็จการศึกษา 10 เดือน	1	2.1
(ไม่ตอบ 3 คน)		
เงินเดือนครั้งแรกเมื่อรับเข้าทำงาน		
6,000 – 8,000 บาท	17	33.3
8,001 – 10,000 บาท	24	47.1
10,001 – 12,000 บาท	7	13.7
12,001 – 14,000 บาท	3	5.9
เฉลี่ย = 9290 บาท SD 1749.7		
เงินเดือนปัจจุบัน		
6,000 – 8,000 บาท	2	3.9
8,001 – 10,000 บาท	6	11.8
10,001 – 12,000 บาท	15	29.4
12,001 – 14,000 บาท	13	25.5
14,001 – 16,000 บาท	14	27.5
16,001 – 18,000 บาท	1	1.9
เฉลี่ย = 12,637 บาท SD 2379.2		
รายได้เสริมต่างๆ		
ไม่มี	17	33.3
มี	34	66.7
500 – 1,500 บาท	3	8.8
1,501 – 2,500 บาท	4	11.8
2,501 – 3,500 บาท	13	38.2
3,501 – 4,500 บาท	4	11.8
4,501 – 5,500 บาท	4	11.8
5,501 – 6,500 บาท	2	5.9
6,501 – 7,500 บาท	3	8.8
7,501 – 8,500 บาท	1	2.9
เฉลี่ย = 2,350 บาท		

1.3 การศึกษาต่อ

พบว่า ร้อยละ 96.1 ไม่ได้ศึกษาต่อ ที่เหลือร้อยละ 3.9 มีการศึกษาต่อ โดยศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 1 คน และระดับปริญญาโท สาขานิติศาสตร์และการสอน ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 1 คน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล และคุณลักษณะของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2.1 ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตด้วยความรู้เชิงทฤษฎี และการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล ตามความคิดเห็นของบัณฑิต

2.1.1 ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับดีมาก 1 ข้อ คือ วางแผนการพยาบาลได้สอดคล้องตามข้อวินิจฉัยการพยาบาล ($\bar{x} = 4.5$, $SD = 0.7$) อยู่ในระดับดี 15 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย ($\bar{x} = 4.2$, $SD = 0.6$) ให้การพยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาล ($\bar{x} = 4.2$, $SD = 0.6$) ให้ความรู้คำแนะนำคำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว ($\bar{x} = 4.0$, $SD = 0.7$) และอื่นๆ ดังตารางที่ 3

2.1.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม พบว่าระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{x}$ รวม = 3.9, $SD = 0.7$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาลของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของบัณฑิต จำแนกเป็นรายข้อ และโดยรวม (n = 51)

ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต	$\bar{x}$	SD	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน
1. เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยจากการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การสังเกต และรายงาน	3.9	0.6	ดี
2. กำหนดปัญหาและข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล ตรงกับข้อมูลของผู้ป่วย	3.7	0.7	ดี
3. วางแผนการพยาบาลได้สอดคล้องตามข้อวินิจฉัยการพยาบาล	4.5	0.7	ดีมาก
4. ปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาลอย่างครบถ้วนและเหมาะสมตามปัญหาของผู้ป่วย	3.9	0.6	ดี
5. สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยได้	3.8	0.8	ดี
6. ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทันกับเหตุการณ์	3.7	0.8	ดี
7. ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย	4.2	0.6	ดี
8. ให้การพยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาล	4.2	0.6	ดี
9. ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้ถูกต้อง	3.8	0.7	ดี
10. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนการพยาบาล	3.8	0.8	ดี
11. บันทึกข้อมูลตามกระบวนการพยาบาลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง	3.7	0.8	ดี
12. ให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว	4.0	0.7	ดี
13. บริหารจัดการทางการพยาบาลที่อยู่ในความรับผิดชอบ	3.7	0.7	ดี
14. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาล	3.8	0.6	ดี
15. ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	3.9	0.7	ดี
ความสามารถในการปฏิบัติงานฯ ของบัณฑิตโดยรวม ($\bar{X}$ รวม)	3.9	0.7	ดี

2.2 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของบัณฑิต

2.2.1 คุณลักษณะของบัณฑิตเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับดีมาก 2 ข้อ คือ มีคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ในการทำงาน เท่ากับด้านการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม ($\bar{x} = 4.5$, $SD = 0.6$) คุณลักษณะของบัณฑิตในระดับดีมี 12 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ มีความขยันอดทน ($\bar{x} = 4.4$, $SD = 0.7$) ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{x} = 4.3$, $SD = 0.7$) มีความรับผิดชอบในการทำงาน ($\bar{x} = 4.3$, $SD = 0.7$) และอื่นๆ คุณลักษณะของบัณฑิตในระดับปานกลางมี 4 ข้อ ในระดับต่ำ 1 ข้อ คือความสามารถในการใช้ภาษาจีน ($\bar{x} = 1.8$, $SD = 0.8$) ดังตารางที่ 4

2.2.2 คุณลักษณะของบัณฑิตโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม พบว่าระดับคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{x}$ รวม = 3.7, $SD = 0.8$) สอดคล้องกับข้อคำถามที่ 19 ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินโดยภาพรวมคุณภาพของบัณฑิต ($\bar{x} = 3.8$, $SD = 0.7$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของบัณฑิต จำแนกเป็นรายข้อ
และโดยรวม (n = 51)

คุณลักษณะของบัณฑิต	$\bar{x}$	SD	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิต
1. มีความรู้ทางทฤษฎีเพียงพอกับการปฏิบัติงาน	3.3	0.5	ปานกลาง
2. มีทักษะในการปฏิบัติงาน	3.4	0.5	ปานกลาง
3. มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์	2.8	0.6	ปานกลาง
4. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.1	0.8	ดี
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ	2.9	0.7	ปานกลาง
6. มีความสามารถในการใช้ภาษาจีน	1.8	0.8	ต่ำ
7. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.7	1.1	ดี
8. มีความรับผิดชอบในการทำงาน	4.3	0.7	ดี
9. มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน	4.5	0.6	ดีมาก
10. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม	4.5	0.6	ดีมาก
11. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	4.3	0.7	ดี
12. สามารถเป็นผู้นำที่ดี	3.5	0.6	ดี
13. สามารถเป็นผู้ตามที่ดี	3.9	0.7	ดี
14. มีความมั่นคงทางอารมณ์	3.9	0.7	ดี
15. รู้จักกาลเทศะ	4.2	0.8	ดี
16. มีความขยันอดทน	4.4	0.7	ดี
17. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.7	0.7	ดี
18. อุทิศตนเพื่อการทำงาน	4.1	0.6	ดี
19. ภาพรวมคุณลักษณะของบัณฑิต	3.8	0.7	ดี
คุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวม ($\bar{X}$ รวม)	3.7	0.8	ดี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาล และคุณลักษณะ ของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

3.1 ความสามารถในการปฏิบัติงานฯ ของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

3.1.1 ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตเป็นรายข้อพบว่า ผู้บังคับ บัญชาประเมินบัณฑิตอยู่ในระดับดี 2 ข้อ คือ สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยได้ ($\bar{x} = 4.1$, $SD = 0.5$) และปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย ($\bar{x} = 3.8$, $SD = 2.6$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ ให้การพยาบาลได้ ถูกต้องตามหลักการพยาบาล ($\bar{x} = 3.4$, $SD = 0.6$) ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล ได้ถูกต้อง ($\bar{x} = 3.3$, $SD = 0.6$) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพและนักศึกษาพยาบาล ($\bar{x} = 3.3$, $SD = 0.7$) ดังตารางที่ 5

3.1.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม พบว่าระดับ ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{x}$ รวม = 3.3, $SD = 0.8$)

ตารางที่ 5 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาที่พิจารณาของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกเป็นรายข้อ และโดยรวม (n = 51)

ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต	$\bar{x}$	SD	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน
1. เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยจากการซักประวัติ การตรวจร่างกาย และรายงาน	3.2	0.5	ปานกลาง
2. กำหนดปัญหา และข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลตรงกับข้อมูลของผู้ป่วย	3.1	0.5	ปานกลาง
3. วางแผนการพยาบาลได้สอดคล้องตามข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล	3.1	0.	ปานกลาง
4. ปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาลอย่างครบถ้วน และเหมาะสมตามปัญหาของผู้ป่วย	3.2	0.5	ปานกลาง
5. สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยได้	4.1	0.5	ดี
6. ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทันกับเหตุการณ์	3.2	0.6	ปานกลาง
7. ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย	3.8	2.6	ดี
8. การพยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาล	3.4	0.6	ปานกลาง
9. ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้ถูกต้อง	3.3	0.6	ปานกลาง
10. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนการพยาบาล	3.2	0.7	ปานกลาง
11. บันทึกข้อมูลตามกระบวนการพยาบาลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง	3.2	0.7	ปานกลาง
12. ให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้ป่วย และครอบครัว	3.0	0.6	ปานกลาง
13. บริหารจัดการทางการพยาบาลที่อยู่ในความรับผิดชอบ	3.1	0.7	ปานกลาง
14. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาล	3.3	0.7	ปานกลาง
15. ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	3.2	0.6	ปานกลาง
ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตโดยรวม (X รวม)	3.3	0.8	ปานกลาง

3.2 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

3.2.1 คุณลักษณะของบัณฑิตเป็นรายข้อ พบว่าผู้บังคับบัญชาประเมินบัณฑิตอยู่ในระดับดี 10 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกคือ มีความขยันอดทน ($\bar{x} = 4.2, SD = 0.4$) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.9, SD = 0.6$) มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.8, SD = 0.6$) อยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนสูง 3 อันดับแรกคือ อุทิศตนเพื่อการทำงาน ($\bar{x} = 3.4, SD = 0.6$) ภาพรวมคุณลักษณะของบัณฑิต ($\bar{x} = 3.4, SD = 1.1$) มีความรู้ทางทฤษฎีเพียงพอกับการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.3, SD = 0.5$) อยู่ในระดับต่ำ 1 ข้อ คือ ความสามารถในการใช้ภาษาจีน ($\bar{x} = 1.6, SD = 0.6$) ดังตารางที่ 6

3.2.2 คุณลักษณะของบัณฑิต โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม พบว่าระดับคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{x}$ รวม = 3.4, SD = 0.6) สอดคล้องกับข้อคำถามที่ 19 ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินโดยภาพรวมคุณภาพของบัณฑิต ($\bar{x} = 3.4, SD = 1.1$)

ตารางที่ 6 คุณลักษณะของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกเป็นรายชื่อ และโดยรวม (n = 51)

คุณลักษณะของบัณฑิต	$\bar{x}$	SD	ระดับคุณลักษณะของบัณฑิต
1. มีความรู้ทางทฤษฎีเพียงพอกับการปฏิบัติงาน	3.3	0.5	ปานกลาง
2. มีทักษะในการปฏิบัติงาน	3.2	0.6	ปานกลาง
3. มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์	2.8	0.7	ปานกลาง
4. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย	3.7	0.5	ดี
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ	2.8	0.7	ปานกลาง
6. มีความสามารถในการใช้ภาษาจีน	1.6	0.6	ต่ำ
7. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.6	0.6	ดี
8. มีความรับผิดชอบในการทำงาน	3.7	0.4	ดี
9. มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน	3.8	0.6	ดี
10. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม	3.7	0.6	ดี
11. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	3.5	0.7	ดี
12. สามารถเป็นผู้นำที่ดี	2.9	0.7	ปานกลาง
13. สามารถเป็นผู้ตามที่ดี	3.5	0.6	ดี
14. มีความมั่นคงทางอารมณ์	3.2	0.7	ปานกลาง
15. รู้จักกาลเทศะ	3.6	0.7	ดี
16. มีความขยันอดทน	4.2	0.4	ดี
17. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.9	0.6	ดี
18. อุทิศตนเพื่อการทำงาน	3.4	0.6	ปานกลาง
19. ภาพรวมคุณลักษณะของบัณฑิต	3.4	1.1	ปานกลาง
คุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวม ($\bar{X}$ รวม)	3.4	0.6	ปานกลาง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิต กับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับ
ความสามารถในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างบัณฑิตกับผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความสามารถใน
การปฏิบัติงานของบัณฑิต

4.1.1 ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นรายชื่อ พบว่าบัณฑิตและผู้บังคับ
บัญชามีความเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตแตกต่างกัน โดยค่าคะแนน
เฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 14 ข้อ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วย การกำหนด
ปัญหาและข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล ปฏิบัติการพยาบาลตามแผน
การพยาบาล การสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์ ให้การ
พยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาล ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้ถูกต้อง
นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนการพยาบาล บันทึกข้อมูลตามกระบวนการพยาบาล ให้
ความรู้ / คำแนะนำ / คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว บริหารจัดการทางการพยาบาลที่อยู่ใน
ความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพและนักศึกษาพยาบาล และปรับปรุง
พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ส่วนการปฏิบัติพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย ผู้บังคับ
บัญชาและบัณฑิต มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 7

4.1.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวม ($\bar{X}$ รวม) พบว่าบัณฑิต และผู้
บังคับบัญชามีความเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\bar{X}$ 3.9 : 3.3)

182041

18
18
18
18
18

ศูนย์บรรณสารศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตตามความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม (df = 100)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	บัณฑิต			ผู้บังคับบัญชา			t	p
	$\bar{X}$	SD	เกณฑ์	$\bar{X}$	SD	เกณฑ์		
1. เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยจากการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การสังเกต และรายงาน	3.9	0.6	ดี	3.2	0.5	ปานกลาง	6.36	<.01
2. กำหนดปัญหาและข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลตรงกับข้อมูลของผู้ป่วย	3.7	0.7	ดี	3.1	0.5	ปานกลาง	5.00	<.01
3. วางแผนการพยาบาลได้สอดคล้องตามข้อวินิจฉัยการพยาบาล	4.5	0.7	ดีมาก	3.1	0.5	ปานกลาง	11.67	<.01
4. ปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาลอย่างครบถ้วนและเหมาะสมตามปัญหาของผู้ป่วย	3.9	0.6	ดี	3.2	0.5	ปานกลาง	6.36	<.01
5. สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยได้	3.8	0.8	ดี	4.1	0.5	ดี	2.27	<.01
6. ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทันกับเหตุการณ์	3.7	0.8	ดี	3.2	0.6	ปานกลาง	3.57	<.01
7. ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย	4.2	0.6	ดี	3.8	2.6	ดี	1.08	
8. ให้การพยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาล	4.2	0.6	ดี	3.4	0.6	ปานกลาง	6.67	<.01
9. ประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลได้ถูกต้อง	3.8	0.7	ดี	3.3	0.6	ปานกลาง	3.85	<.01
10. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนการพยาบาล	3.8	0.8	ดี	3.2	0.7	ปานกลาง	4.00	<.01
11. บันทึกข้อมูลตามกระบวนการพยาบาลได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง	3.7	0.8	ดี	3.2	0.7	ปานกลาง	3.33	<.01
12. ให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้ป่วย และครอบครัว	4	0.7	ดี	3.0	0.6	ปานกลาง	7.69	<.01
13. บริหารจัดการทางการพยาบาลที่อยู่ในความรับผิดชอบ	3.7	0.7	ดี	3.1	0.7	ปานกลาง	4.29	<.01
14. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาล	3.8	0.6	ดี	3.3	0.7	ปานกลาง	3.85	<.01
15. ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	3.9	0.7	ดี	3.2	0.6	ปานกลาง	5.00	<.01
ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวม ($\bar{X}$ รวม)	3.9	0.7	ดี	3.3	0.8	ปานกลาง	4.00	<.01

4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างบัณฑิตกับผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต

4.2.1 คุณลักษณะของบัณฑิตเป็นรายชื่อ พบว่าบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตแตกต่างกันโดยค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการใช้ภาษาไทย มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี มีความสามารถในการเป็นผู้ตามที่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้จักกาลเทศะ มีความขยันอดทน อุทิศตนเพื่อการทำงาน และภาพรวมคุณลักษณะของบัณฑิต ส่วนคุณลักษณะที่เหลืออีก 6 ข้อ บัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 8

4.2.2 คุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวม(X รวม)พบว่าบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (X 3.7 : 3.4)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา
จำแนกเป็นรายข้อ และโดยรวม (df = 100)

คุณลักษณะของบัณฑิต	บัณฑิต			ผู้บังคับบัญชา			t	p
	$\bar{X}$	SD	เกณฑ์	$\bar{X}$	SD	เกณฑ์		
1. มีความรู้ทางทฤษฎีเพียงพอกับการปฏิบัติงาน	3.3	0.5	ปานกลาง	3.3	0.5	ปานกลาง	0.00	
2. มีทักษะในการปฏิบัติงาน	3.4	0.5	ปานกลาง	3.2	0.6	ปานกลาง	1.80	<.01
3. มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์	2.8	0.6	ปานกลาง	2.8	0.7	ปานกลาง	0.00	
4. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.1	0.8	ดี	3.7	0.5	ดี	3.07	<.01
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ	2.9	0.7	ปานกลาง	2.8	0.7	ปานกลาง	0.78	
6. มีความสามารถในการใช้ภาษาจีน	1.8	0.8	ต่ำ	1.6	0.6	ต่ำ	1.54	
7. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.7	1.1	ดี	3.6	0.6	ดี	0.55	
8. มีความรับผิดชอบในการทำงาน	4.3	0.7	ดี	3.7	0.4	ดี	5.45	<.01
9. มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน	4.5	0.6	ดีมาก	3.8	0.6	ดี	5.8	<.01
10. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม	4.5	0.6	ดีมาก	3.7	0.6	ดี	6.67	<.01
11. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	4.3	0.7	ดี	3.5	0.7	ดี	5.71	<.01
12. มีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี	3.5	0.6	ดี	2.9	0.7	ปานกลาง	4.62	<.01
13. มีความสามารถในการเป็นผู้ตามที่ดี	3.9	0.7	ดี	3.5	0.6	ดี	3.08	<.01
14. มีความมั่นคงทางอารมณ์	3.9	0.7	ดี	3.2	0.7	ดี	5.00	<.01
15. รู้จักกาลเทศะ	4.2	0.8	ดี	3.6	0.7	ดี	4.29	<.01
16. มีความขยันอดทน	4.4	0.7	ดี	4.2	0.4	ดี	1.82	<.01
17. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.7	0.7	ดี	3.9	0.6	ดี	1.54	
18. อุทิศตนเพื่อการทำงาน	4.1	0.6	ดี	3.4	0.6	ปานกลาง	5.83	<.01
19. ภาพรวมคุณลักษณะของบัณฑิต	3.8	0.7	ดี	3.4	1.1	ปานกลาง	2.22	<.01
คุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวม ($\bar{X}$ รวม)	3.7	0.8	ดี	3.4	0.6	ปานกลาง	2.31	<.01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเชิงบรรยายเพื่อติดตามการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2539 – 2542 เป็นการศึกษาติดตามบัณฑิตที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2535 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา ด้วยการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2544 รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบัณฑิต 51 คน เป็นผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต 50 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. บัณฑิตจำนวน 51 คน มีอายุระหว่าง 24 – 26 ปี สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2541 มากที่สุด (ร้อยละ 45.1) เมื่อสำเร็จการศึกษาได้งานทำทันทีร้อยละ 75.0 ที่เหลือส่วนใหญ่ได้งานทำภายหลัง 2 เดือน ร้อยละ 10.4 เงินเดือนที่บรรจุเข้าทำงานครั้งแรกเฉลี่ย 9,290 บาทต่อเดือน ปัจจุบันมีงานทำร้อยละ 94.1 ที่เหลือเคยทำงานแต่ลาออกและยังไม่ได้งานใหม่ มีตำแหน่งเป็นพยาบาลประจำการร้อยละ 94.1 เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยร้อยละ 5.9 เกือบทั้งหมดคือร้อยละ 96.1 ทำงานหน่วยงานเอกชน ในจำนวนนี้มี 2 คนที่ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเปิดคือระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ 1 คน และระดับปริญญาโท สาขาลัทธิและศาสนวิทยา 1 คน เงินเดือนปัจจุบันเฉลี่ย 12,637 บาทต่อเดือน และยังมีรายได้เสริมจากการปฏิบัติงานพิเศษประมาณ 2,501 – 3,500 บาทต่อเดือน ด้านความพึงพอใจต่องานที่ทำ บัณฑิตร้อยละ 96.1 มีความพึงพอใจ

ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพการพยาบาลและคุณลักษณะของบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.9 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.7 ความสามารถรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้น ความสามารถในการวางแผนการพยาบาลตามข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลอยู่ในระดับดีมาก ด้านคุณลักษณะบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.8 คุณลักษณะรายข้อในระดับดีมาก คือ

ความซื่อสัตย์ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี คุณลักษณะรายข้อในระดับปานกลางคือ มีความรู้ทางทฤษฎีเพียงพอกับการปฏิบัติงาน มีทักษะในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ คุณลักษณะในระดับต่ำคือ ความสามารถในการใช้ภาษาจีน

2. ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 50 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตด้วยความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาที่พการพยาบาลและคุณลักษณะของบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ดังนี้ ความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.8 ส่วนความสามารถรายข้อพบว่าอยู่ในระดับดี 2 ข้อคือ การสังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วย และปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านคุณลักษณะของบัณฑิต ผู้บังคับบัญชามีความเห็นในภาพรวมว่าอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.6 ในรายข้อที่เห็นว่าอยู่ในระดับดีคือ การใช้ภาษาไทย ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบในการทำงาน ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถเป็นผู้ตามที่ดี รู้จักกาลเทศะ มีความขยันอดทน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และข้อที่อยู่ในระดับต่ำคือ ความสามารถในการใช้ภาษาจีน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 4.00$) สำหรับรายข้อนั้นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับ .01 โดยความคิดเห็นของบัณฑิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชากว่าเว้นการปฏิบัติพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย บัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวม ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.31$) ส่วนคุณลักษณะรายข้อส่วนใหญ่ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตสูงกว่าของผู้บังคับบัญชา ซึ่งพบว่ามีค่าแตกต่างกันที่ระดับ.01 รายข้อที่เห็นไม่แตกต่างกันคือ ความรู้ทางทฤษฎี ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาจีน ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของบัณฑิต

บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2535 มีงานทำทันทีเมื่อจบการศึกษาถึงร้อยละ 75.0 และอีกร้อยละ 18.7 มีงานทำภายหลังจากนั้นเพียง 1 - 2 เดือน โดยได้รับเงินเดือนเมื่อแรกทำงานเฉลี่ยมากกว่า 9,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมากกว่าที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดสำหรับผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เนื่องจากเกือบทั้งหมดทำงานในโรงพยาบาลเอกชนเป็นพยาบาลวิชาชีพประจำหอผู้ป่วยต่างๆ จนกระทั่งปัจจุบันเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.1) ยังทำงานอยู่ และได้รับเงินเดือนเพิ่มมากขึ้น (รายได้เฉลี่ย 12,637 บาทต่อเดือน) รวมทั้งส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 38.2) ยังมีรายได้เพิ่มจากการทำงานพิเศษเฉลี่ยเดือนละประมาณ 2,350 บาท บัณฑิตเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.1) มีความพึงพอใจในงาน โดยมีเหตุผลว่าได้ทำงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถที่ได้เรียนมา ซึ่งมีใจรักในอาชีพนี้ (ร้อยละ 39.21) เข้ากับผู้ร่วมงานได้ดี (ร้อยละ 17.64) ได้ทำงานใกล้บ้าน และมีรายได้ดี (เท่ากันคือร้อยละ 7.84)

การศึกษาครั้งนี้ พบว่าบัณฑิตมีการศึกษาต่อน้อยมาก คือมีเพียง 2 คน และเป็นการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเปิด ไม่ตรงกับสาขาวิชาชีพ คือ นิติศาสตร์ และหลักสูตรการสอน ทั้งนี้ เป็นไปได้ที่บัณฑิตมีความสนใจสาขาดังกล่าว หรือต้องการเรียนเพื่อเปลี่ยนอาชีพ หรือต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ บัณฑิตจึงเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยเปิด เนื่องจากสามารถศึกษาเองนอกเวลาโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน หรือเป็นเพราะสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เปิดสอนระดับปริญญาโททางการพยาบาลนอกเวลาทำการมีไม่มาก และมีค่าใช้จ่ายสูงมาก สำหรับเหตุผลที่บัณฑิตมีการศึกษาต่อน้อยมากนั้น อาจเป็นเพราะบัณฑิตกลุ่มนี้ มีความพึงพอใจในงานที่ทำอยู่ ซึ่งทำให้มีเงินเดือนประจำและสามารถทำงานพิเศษมีรายได้ในระดับสูงพอควรแก่ค่าครองชีพ

2. ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

บัณฑิตได้ประเมินตนเองว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความรู้เชิงทฤษฎี และการปฏิบัติงานตามหลักวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับดี และประเมินคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับความพึงพอใจในงานของบัณฑิต จึง

อาจจะอนุมานได้ว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา และคณะ (2532) สมบุญ ภาพัฒนา (2534) พรจันท์ สุวรรณชาติ และคณะ (2537) ถนอมขวัญ ทวีบุรณ และคณะ (2538) ชลิดา แซ่มเจริญ (2540) พรศิริ พันธสี (2540) วาสนา แจ่มเขตร และคณะ (2544) และ บัณฑิตบางสถาบันที่ประเมินตนเองว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมาก คือ จันทรจิรา วงษ์ชมทอง และคณะ (2536) นงลักษณ์ เศรษฐ ภัคดีจิต และเพ็ญพรรณ ขจรศิลป์ (2543) การที่บัณฑิตประเมินตนเองในลักษณะเช่นนี้ เทียบเคียงได้กับพยาบาลคลินิกระดับ 2 คือพยาบาลที่ปฏิบัติงานมาแล้วอย่างน้อย 6 เดือน หลังจบปริญญาตรี ให้การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะโรคได้ รับผิดชอบผู้ป่วยที่มีภาวะซับซ้อนได้ ให้การดูแลผู้ป่วยได้โดยอิสระ ต้องการการนิเทศเพียงทั่วๆ ไป (Colavecchio and others อ้างใน พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ 2538 : 139) หรือเทียบเคียงกับการพัฒนาทักษะการปฏิบัติพยาบาลของเบนเนอร์ (Benner, 1884 อ้างใน สมจิต หนูเจริญกุล, 2536 : 76 – 77) จะอยู่ในระดับที่ 2 (Advance beginner) คือเริ่มทำเป็น วางแผนและให้การพยาบาลผู้ป่วย ดัดแปลงให้เหมาะสมเป็นรายบุคคลในสถานการณ์ที่ทำนายได้ หรืออยู่ในระดับ 3 (Competent) คือ มีความสามารถประเมินความต้องการ และการดูแลที่จำเป็นของผู้ป่วยที่ยุงยาก ซับซ้อนได้

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของบัณฑิตต่อความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นรายข้อพบว่า บัณฑิตให้ความสามารถของตนเองในการวางแผนการพยาบาลได้สอดคล้องตามข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลในระดับดีมาก ให้การปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย ให้การพยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาลในระดับดีค่อนข้างดี ซึ่งแสดงถึงการใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย ส่วนความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมาก และดีค่อนข้างดี คือความซื่อสัตย์ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม ความรับผิดชอบต่อความชยันอดทน การอุทิศตนเพื่อการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ “เรียนรู้ เพื่อรับใช้สังคม” คุณลักษณะดังกล่าวอาจเกิดจากบัณฑิตได้รับการปลูกฝังและเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเป็นประจำทำให้บัณฑิตประเมินตนเองอยู่ในระดับดี แต่ในการประเมินตนเองด้านทักษะเสริมวิชาชีพ เช่น ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ที่ประเมินตนเองในระดับปานกลาง และความสามารถในการใช้ภาษาจีนที่ประเมินตนเองในระดับต่ำ อธิบายได้ว่าในการศึกษานี้ได้เก็บข้อมูล

จากบัณฑิตที่สำเร็จในปีการศึกษา 2539 – 2542 ซึ่งเป็นบัณฑิตที่เรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับ 2535 ไม่มีการบรรจุวิชาภาษาจีนไว้ในหลักสูตร การจัดสอนวิชาคอมพิวเตอร์เป็นลักษณะความรู้คอมพิวเตอร์ทั่วไป ไม่ได้เน้นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ เพื่อการทำงานอย่างแท้จริง ซึ่งต่อมามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้เล็งเห็นความสำคัญของความรู้ทางภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ จึงบรรจุในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับ 2541 คือมีเรียนภาษาอังกฤษ 6 หน่วยกิต ภาษาจีน 3 หน่วยกิต และจัดสอนเสริมโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาทุกคนให้เป็นภาคบังคับแต่นับหน่วยกิต

3. ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาประเมินผลบัณฑิตมีความสามารถรายข้อในการปฏิบัติงาน และมีคุณลักษณะรายข้อที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของผ่องศรี เกียรติเลิศนภา (2532) และชนิดา แซ่มเจริญ (2540) อธิบายได้ว่าบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ มีจำนวน 27 คน (ร้อยละ 52.94) ทำงานในโรงพยาบาลหัวเฉียว ซึ่งเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่เหลือ 24 คน (ร้อยละ 47.06) ทำงานกระจายในโรงพยาบาลเอกชนอื่นๆ โรงพยาบาลหัวเฉียวเป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ 450 เตียง และก่อตั้งมานาน จึงมีระบบการทำงานที่แน่นอน มีพยาบาลรุ่นพี่และหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ทำงานมานานกว่า ย่อมมีความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติงานมากกว่า และอาจประเมินผลบัณฑิตเทียบกับตนเอง หรือมีความคาดหวังและเกณฑ์การประเมินสูง จึงทำให้ผลการประเมินนั้นต่ำกว่าการประเมินตนเองของบัณฑิต อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในรายข้อ พบว่าผู้บังคับบัญชาประเมินบัณฑิตว่ามีคุณลักษณะดีในด้านความซื่อสัตย์ ความขยันอดทน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบในการทำงาน ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักกาลเทศะ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตทางการพยาบาล ให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของสังคม (สิระยา สัมมาวาจ, 2540 : 234) ในด้านความสามารถเป็นผู้นำที่ดี ผู้บังคับบัญชาได้ประเมินบัณฑิตในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของถนอมขวัญ ทวีบูรณ และคณะ (2538) ปราณี ทุ์ไพเราะ และคณะ (2539) พรศิริ พันธสิทธิ์ และคณะ (2540) รัตจนา สิงห์คำมา (2540) อาจมีเหตุผลจากผู้สำเร็จการศึกษามานาน จะมีสมรรถภาพการพยาบาลด้านต่างๆ ดีกว่าผู้สำเร็จการศึกษา 1 – 2 ปี (คณะอนุกรรมการการศึกษาและวิจัย

ทางการศึกษา และศูนย์ประสานงานการศึกษาพยาบาล, 2533 : 61) ซึ่งลักษณะความสามารถในการเป็นผู้นำเป็นความสามารถในระดับสูง จำเป็นต้องฝึกฝนเพื่อให้เกิดประสบการณ์ และต้องใช้ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนบทบาท

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่าบัณฑิตประเมินตนเองทั้งในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสูงกว่าผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ เกือบทุกรายข้อ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า "บัณฑิตพยาบาล และผู้บังคับบัญชา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตไม่แตกต่างกัน" ถึงแม้การประเมินโดยบัณฑิตเองจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว จะมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ โดยผู้บังคับบัญชาจะประเมินความสามารถการปฏิบัติงานและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง แต่เป็นระดับปานกลางค่อนข้างสูง อธิบายได้ว่าผู้บังคับบัญชามีความคาดหวังที่จะเห็นบัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานที่เก่ง คล่องแคล่วตามมาตรฐานวิชาชีพ ดังที่สิระยา สัมมาวาจ (2540 : 233) กล่าวไว้ว่า "เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วยังต้องมีการสอนและแนะนำอย่างใกล้ชิดไปอีก 1 – 2 ปี จึงจะสามารถทำงานได้เต็มที่ ทักษะและประสบการณ์ในเชิงวิชาชีพ จำเป็นจะต้องใช้เวลาในการพัฒนา และต้องการคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์มากกว่า ดังนั้นจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของตลาดทางด้านบริการและปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการพยาบาลที่มีอยู่ในปัจจุบัน"

ความคาดหวังให้มีทักษะและเก่งในการปฏิบัติการพยาบาลไม่ได้มีแต่เฉพาะผู้บังคับบัญชาเท่านั้น จากผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในแบบสอบถาม พบว่าบัณฑิตมีความต้องการให้สถาบันเพิ่มพูนประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลให้แก่ศึกษามากขึ้น (ร้อยละ 45.09) เช่นเดียวกับข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา (ร้อยละ 30) สถาบันจึงควรมีการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะเหล่านี้ ทั้งในด้านของการศึกษาและการบริการพยาบาล และจากการที่บัณฑิตที่มีความพึงพอใจในงาน เนื่องจากการทำงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถที่ได้เรียนมา (ร้อยละ 39.21) แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในวิชาชีพ

เนื่องจากความรู้สึกจะสะท้อนออกมาในการแสดงออกทางพฤติกรรม (สิระยา สัมมาวาจ, 2540 : 2534) ทำให้บุคคลในกลุ่มนี้จะอยู่ในวิชาชีพด้วยความสุข มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน ไม่ทอดทิ้งได้ง่าย ความสำเร็จของการประกอบวิชาชีพในความรู้สึกของบุคคลกลุ่มนี้ จะอยู่ที่การได้ช่วยเหลือผู้อื่น (ทัศนาศา บัญทอง 2536 : 193)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตอย่างต่อเนื่องทุกรุ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลตอบกลับจากบัณฑิตมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้ผลการวิจัยสอดคล้องกับความจริงมากที่สุด และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร จัดการเรียนการสอนให้ทันสมัย
2. ปรับเครื่องมือให้มีข้อมูลทั่วไปด้านผู้บังคับบัญชา ข้อมูลด้านการบริการ การบริหาร วิชาการ บุคลิกภาพ และจริยธรรม เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับความคิดเห็นให้ชัดเจนขึ้น
3. มีการสอบถามความคิดเห็นผู้ร่วมงานซึ่งอาจสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น เพื่อเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ได้มากขึ้น
4. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน และผู้ให้ผลผลิต โดยเฉพาะควรจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สามารถพัฒนาทักษะด้านการบริหาร วิชาการ การปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่จำเป็นในวิชาชีพ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงานให้มากขึ้นในช่วงสุดท้ายของหลักสูตร เพื่อเน้นทักษะ และสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น
6. จากการศึกษาพบว่าบัณฑิตสนใจศึกษาต่อในสาขาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จึงควรพัฒนาหลักสูตรปริญญาโททางการพยาบาล (นอกเวลาทำการ) เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน
7. จัดโครงการเสริมหลักสูตร เช่น การอบรมการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน การใช้คอมพิวเตอร์ เพราะเป็นทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

บรรณานุกรม

- กานดา ลือวิสุทธิวิบูลย์. (2523) การติดตามการปฏิบัติงานของมหาดบัณฑิตทางการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะอนุกรรมการการศึกษาและวิจัยทางการศึกษาพยาบาลและศูนย์ประสานงานการศึกษายาบาล. (2533) สมรรถภาพของพยาบาลวิชาชีพ. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง และคณะ. (2536) การติดตามผลการปฏิบัติงาน คุณลักษณะและความพึงพอใจในงานของผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2533 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. รายงานการวิจัย.
- จันทนา แสงสุวรรณ. (2522) การติดตามผลมหาดบัณฑิต สาขาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ยูนิพันธุ์. (2525) การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. ภาควิชาพยาบาลศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ยูนิพันธุ์. (2536) "บทบาทพยาบาลจิตเวช". วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 5 (เมษายน) : 54 – 57.
- ชลิดา แซ่มเจริญ. (2540) การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลทวารวดี ปีการศึกษา 2535 – 2538. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชวาล แพรัตกุล. (2518) เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- दनัย สวีพจน์. (2533) การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการโรงแรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ถนอมขวัญ ทวีบุรณ์, นวลศรี ประดับพงศ์ และพูนศรี สุทธิพิณิจธรรม. (2538) การประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ในฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลศิริราช. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : คณะพยาบาลศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ทิตนา เขมมณี. (2535) การประเมินผลหลักสูตร รวบรวมความทางการประเมินโครงการเล่ม 4. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนาศ นุญทอง. (2536) “พยาบาลกับการพัฒนาบุคลากร” เอกสารการสอนชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพการพยาบาล หน่วยที่ 1 – 8. (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, : 177 232
- นงลักษณ์ เชษฐภักดีจิต และ เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์. (2543) การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2541 วิทยาลัยบรมราชชนนี ชลบุรี รายงานการวิจัย.
- ประพันธ์ โพธิ์พุกชาวงศ์, ธารกมล อนุสิทธิ์ศุภการ และมารยาท วงษาบุตร. (2541) การศึกษาการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชลบุรี. รายงานการวิจัย.
- ปราณี เถกิงพล. (2512) การแนะแนวและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ปราณี ทั้ไพเราะ, เถลิงศรี ศรีทรง, วิรัตน์ ไกล่บุบผา และอัจฉราพร สีห์ธัญวงศ์. (2539) การศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต(ต่อเนื่อง) ที่มีพื้นความรู้ระดับผู้ช่วยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. รายงานการวิจัย.
- ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา, สุนทราวดี เรียงพิเชฐ และจวีร์รณ เผ่ากัณหา. การศึกษาติดตามการมีงานทำและการปฏิบัติงานของบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. รายงานการวิจัย.
- พรศิริ พันธสี, สุภาวดี ธนัทประภัสร์ และอรพินท์ สีขาว. (2540) การศึกษาผลการปฏิบัติงานของพยาบาลใหม่ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วารสารพยาบาล. 56 (2) 98 – 106.
- พรจันทร์ สุวรรณชาติ และคณะ. (2537) การติดตามบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2528 – 2529 แขนงพยาบาลศาสตร์. รายงานการวิจัย.
- พูลสุข นิงคานนท์. (2542) การติดตามบัณฑิตพยาบาล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. รายงานการวิจัย. สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2538) การประกันคุณภาพการพยาบาล. ชลบุรี : โรงพิมพ์วังใหม่ บลูพริ้นต์.

- เมธี ปิลันธนานนท์. (2533) การบริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- รัตจนา สิงห์คำมา. (2540) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น รุ่น 1 ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาสนา แฉล้มเขตร, ปฤศนา ภูวนันท์, ถนอมขวัญ ทวีบุรณ์ และกนกพร หมู่พยัคฆ์. (2544) การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2541 และ 2542 วารสารพยาบาล. 50 (4) : 254 – 265.
- วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2542) เอกสารประกอบการประชุมการพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 11 ณ โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2521) แนะแนวอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทร์อม และสุรางค์ จันทร์อม. (2520) จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2536). การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศในการปฏิบัติการพยาบาล. ในสรุปผลการสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ กรุงเทพมหานคร. 76 – 77.
- สุทธิพร มูลศาสตร์, วิมลรัตน์ บุญเสถียร, ปัทมา ชัยสุริยะพันธ์ และณัฐนาฏ ไร่เสถียร. (2544, กรกฎาคม – กันยายน) การศึกษาติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปีการศึกษา 2534 – 2539. วารสารพยาบาล. 50 (3) : 166 – 167.
- สมบุรณ์ เกาพัฒนา. (2534) การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2530 – 2532. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักงานแพทย์, กรุงเทพฯ.

- สิทธิ์ยา สัมมาวาจ. (2540) คุณภาพของบัณฑิตทางการพยาบาล. รามาริบัติเวชสาร. 3 (2) 232 – 235.
- อุบลวรรณ เจียมศรีพงษ์. (2535) การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์เน้นชุมชน วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก ปีการศึกษา 2531 – 2533. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Barge, F.C. (1984, July) "Follow up Study of Graduate Nurses Who Received Master's Degree from Clinical Nurse Specialty Programs ;1969 – 1979, Dissertation Abstracts International 45 (1) : 89 A.
- Best, J.W. (1970) Research in Education. (2nd ed). New Jersey : Prentice Hall, Inc. : 134 – 135.
- Good, C. V. (1973) Dictionary of Education. (3rd ed). New York : Mc Graw – Hill Book Company Inc. : 246.
- Hayter J. (1971, Jan – Feb) "Follow – up Study of Graduates of the University of Kentucky, College of Nursing, 1964 – 1969. Nursing Research. 20 (1) : 55 – 60.
- Kelly V.A. (1982) The Curriculum : Theory and Practice. London : Harper and Row Publish.
- King, J. M. (1986) Curriculum and Instruction in Nursing : Concept and Process. Connecticut : Appleton – Century – Crofts.
- Lefever, W.D., Archie, M. T. and Henry I. W. (1950) Principle and Techniques of Guidance. New York : The Ronald Press Company, : 540 – 546.
- Lucas, J. and Meltesen C. (1994). Follow – up Study of 1992 Nursing Graduates at William Rainey Harper College in Palatine. Illinois office of Planning and Research.
- Miller, F. W. and other. (1978) Guidance Principles and Services. (3rd ed). Ohio : Charles E. Merrill Pubshing Company, Inc : 404.
- Schwirian, P.M. (1978, Nov – Dec) Evaluation the Performance of Nurses : Multidimensional Approach. Nursing Research 27 : 347 – 351.

Steven, B.J. (1984) Nursing Theory : Analysis, Application, Evaluation. Boston : Little, Brown and Company.

Stoops, E. and Wahloquist, G. L. (1958) Principle and Practice in Guidance. New York : Mc Graw Hill Book Company : 191 – 196.

ภาคผนวก

วิทยาเขตยศเส

๑๒๑ ถนนอนันตนาถ เขตป้อมปราบฯ

กทม. ๑๐๑๐๐

โทร. ๒๒๑-๗๐๗๐-๔ โทรสาร ๒๒๑-๗๐๗๕

<http://www.hcu.ac.th>

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

๑๘/๑๘ กิโลเมตรที่ ๑๘ ถนนบางนา-ตราด

อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

โทร. ๓๑๒-๖๓๐๐๐ โทรสาร ๓๑๒-๖๒๓๗๗

<http://www.hcu.ac.th>

ที่ มฉก. 0104/ 180

คณะพยาบาลศาสตร์

12 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บังคับบัญชาระดับต้นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ด้วย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จะปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทย จึงมีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถและคุณสมบัติของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

คณะผู้วิจัย ซึ่งเป็นคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาระดับต้น ได้กรุณาให้ข้อมูลโดยตอบแบบสอบถามเรื่อง "ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ" และคณะผู้วิจัยขอความกรุณารับแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 9 กรกฎาคม 2544 โดยใส่ซองที่แนบมา ส่งกลับคืนคณะพยาบาลศาสตร์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จริยาวัตร คมพยัคฆ์)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะ

โทร. 6217078

โทรสาร 6217075

แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา/ผู้ร่วมงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
เรื่อง ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1. แบบสอบถามนี้จัดทำเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานที่มีต่อบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในเรื่องการปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยต่อไป มหาวิทยาลัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด
2. แบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความสามารถในการทำงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ตอนที่ 3 ความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพพยาบาล
3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ตำแหน่งหน้าที่ของท่านคือ.....
2. ท่านทำงานเกี่ยวข้องกับบัณฑิตคือ เป็นผู้บังคับบัญชา เป็นเวลา.....ปี.....เดือน
 เป็นผู้ร่วมงาน เป็นเวลา.....ปี.....เดือน

ตอนที่ 3 ความสามารถในการรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพพยาบาล

ความสามารถ	ความคิดเห็น	ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของท่าน					ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบกับผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ดีกว่าทุกคน	ดีกว่าเป็นส่วนใหญ่	ดีพอๆกับผู้อื่น	ดีเท่ากับคนอื่นหลายคน	ดีน้อยกว่าทุกคน
1. เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยจากการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การสังเกต และรายงาน											
2. กำหนดปัญหาและข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลตรงกับข้อมูลของผู้ป่วย											
3. วางแผนการพยาบาลได้สอดคล้องตามข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล											
4. ปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาลอย่างครบถ้วนและเหมาะสมตามปัญหาของผู้ป่วย											
5. สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยได้											
6. ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทันกับสถานการณ์											
7. ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย											
8. ให้การพยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาล											
9. ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้ถูกต้อง											
10. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนการพยาบาล											
11. บันทึกข้อมูลตามกระบวนการพยาบาลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง											
12. ให้ความรู้/คำแนะนำ/คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว											
13. บริหารจัดการทางการพยาบาลในที่อยู่ในความรับผิดชอบ											
14. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ/นักศึกษาพยาบาล											
15. ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ											

(โปรดพลิก)

วิทยาเขตยศเส

๑๒๑ ถนนอนันตนาถ เขตป้อมปราบฯ

กทม. ๑๐๑๐๐

โทร. ๖๒๑-๗๐๗๐-๔ โทรสาร ๖๒๑-๗๐๗๕

http://www.hcu.ac.th

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

๑๘/๑๘ กิโลเมตรที่ ๑๘ ถนนบางนา-ตราด

อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

โทร. ๓๑๒-๖๓๐๐๐ โทรสาร ๓๑๒-๖๒๓๓๗

http://www.hcu.ac.th

ที่ มจร. 0104/ 17-8

คณะพยาบาลศาสตร์

12 มิถุนายน 2544

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน บัณฑิตศิษย์เก่า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่รัก

ตามที่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดการศึกษาพยาบาลและนurses มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2485 และได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมเรื่อยมา วิธีการหนึ่งของการปรับปรุง / พัฒนาหลักสูตร คือการสอบถามข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งท่านเป็นศิษย์เก่าคนหนึ่งของคณะพยาบาลศาสตร์ ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการให้ข้อมูลเพื่อปรับปรุง/ พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย ตรงกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับระบบการสาธารณสุขของประเทศ เพื่อบัณฑิตที่จบจะมีความทัดเทียม ได้รับการยอมรับจากสังคม และสามารถให้บริการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามเรื่อง "ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ" และคณะผู้วิจัยขอความกรุณาแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 9 กรกฎาคม 2544 โดยใส่ซองที่แนบมาและส่งกลับคณะพยาบาลศาสตร์ และขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จริยาวัตร คมพัยค์ม)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะ

โทร. 62170/8

โทรสาร 6217075

แบบสอบถามสำหรับบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เรื่อง ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้จัดทำเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาต่อการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น ความคิดเห็นของท่านจึงมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อมหาวิทยาลัย หน่วยงาน และสังคมโดยรวม

2. แบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความสามารถในการทำงาน

ตอนที่ 3 ความรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพพยาบาล

ขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกตอน โดยทำเครื่องหมาย ลงใน หรือ หน้าข้อความ หรือ เติมคำข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง ตามข้อเท็จจริง

1. ท่านเข้าศึกษาในปีการศึกษา ..... และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา.....

2. ขณะที่สำเร็จการศึกษา..... สาขาวิชา.....

3. เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี

4. ปัจจุบันท่านมีงานทำหรือไม่ (ถ้าไม่มี โปรดข้ามไปตอบข้อ 10)

มี ท่านหางานทำได้ภายหลังจบการศึกษา ทันที หลังจบการศึกษาแล้ว .....เดือน

ไม่มี เนื่องจาก.....

5. หลังจบการศึกษาท่านเปลี่ยนงานแล้ว.....แห่ง

6. สถานที่ทำงานในปัจจุบันเป็นหน่วยงานของ รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ เอกชน ส่วนตัว
ชื่อหน่วยงาน.....เลขที่.....

ซอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

เลขหมายโทรศัพท์..... E-mail (ถ้ามี).....

7. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน.....

8. เงินเดือนของท่านเมื่อบรรจุเข้าทำงานครั้งแรก.....บาทต่อเดือน

เงินเดือนปัจจุบัน.....บาทต่อเดือน รายได้เสริมอื่น ๆ.....บาทต่อเดือน

9. ท่านรู้สึกพอใจต่องานที่ทำหรือไม่

พอใจ เพราะ ..... ไม่พอใจ เพราะ.....

10. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาต่อหรือไม่

ศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรี สาขาวิชา..... สถาบัน.....

ประกาศนียบัตรบัณฑิต.....สถาบัน.....

ปริญญาโท สาขาวิชา..... สถาบัน.....

ปริญญาเอก สาขาวิชา..... สถาบัน.....

อื่น ๆ .....สถาบัน.....

ไม่ได้ศึกษาต่อ

ตอนที่ 3 ความสามารถในการรู้เชิงทฤษฎีและการปฏิบัติตามหลักวิชาชีพพยาบาล

ความสามารถ \ ความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยจากการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การสังเกต และรายงาน					
2. กำหนดปัญหาและข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลตรงกับข้อมูลของผู้ป่วย					
3. วางแผน การพยาบาลได้สอดคล้องตามข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล					
4. ปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาลอย่างครบถ้วนและเหมาะสมตามปัญหาของผู้ป่วย					
5. ตั้งเกิดอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยได้					
6. ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ทันกับสถานการณ์					
7. ปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้ป่วย					
8. ให้การพยาบาลได้ถูกต้องตามหลักการพยาบาล					
9. ประเมินผลการปฏิบัติการกรรมการพยาบาล ได้ถูกต้อง					
10. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนการพยาบาล					
11. บันทึกข้อมูลตามกระบวนการพยาบาลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง					
12. ให้ความรู้/คำแนะนำ/คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว					
13. บริหารจัดการทางการพยาบาลที่อยู่ในความรับผิดชอบ					
14. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพนักศึกษาพยาบาล					
15. ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					

(โปรดพลิก)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในแบบสอบถามตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3
 ตอนที่ 2 ความสามารถในการทำงาน

ความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความสามารถ					
1. ท่านมีความรู้ทางทฤษฎีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน					
2. ท่านมีทักษะในการปฏิบัติงาน					
3. ท่านมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์					
4. ท่านมีความสามารถในการใช้ภาษา					
4.1 ภาษาไทย					
4.2 ภาษาอังกฤษ					
4.3 ภาษาจีน					
5. ท่านมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
6. ท่านมีความรับผิดชอบในการทำงาน					
7. ท่านมีความซื่อสัตย์ในการทำงาน					
8. ท่านปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม					
9. ท่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
10. ท่านสามารถเป็นผู้นำที่ดี					
11. ท่านสามารถเป็นผู้ตามที่ดี					
12. ท่านมีความมั่นคงทางอารมณ์					
13. ท่านรู้จักกาลเทศะ					
14. ท่านมีความขยันอดทน					
15. ท่านมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
16. ท่านอุทิศตนเพื่อการทำงาน					
17. โดยภาพรวมบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีคุณภาพเป็นอยู่ในระดับใด					

